

HET DAMSPEL

HET MAGAZINE VOOR ALLE DAMLIEFHEBBERS

SEPTEMBER 2011 103E JAARGANG NR. 3

**De tomeloze
ambitie van SNA
Heerhugowaard**

pagina 6

Nieuw:
**Win op de KNDB-
Damserver een
reis naar de Sport
Accord Mind Games
in Beijing!**

pagina 10

**Supertalenten
– GROENENDIJK
– VAN IJZENDOORN
– BOOMSTRA
wéér Europees Kampioen**

pagina 28

Een onovertroffen mooi miniatuur:
wit wint in zeven zetten!

Auteur: Karel Wendel Kruijswijk, *21 juli 1921

Oplossing in het volgende nummer.

FOTO: EVA HOUTJES

Oranje boven!

Onze jonge talenten waren dit jaar op het EK jeugd in Tallinn (Estland) buitengewoon succesvol. Méér hierover op pagina's 28 en 29 in dit blad. De spelers met hun trotse coaches van links naar rechts en van achteren naar voren:

Rik Keurentjes (coach), Suzanne Staal, Bart Westerveld, Vincent Houtjes, Dirk Vet, Lotte Meijer, Tamar Visser, Jorne Huiting, Johan Krajenbrink (coach), Siep Buurke (coach), Nina Hoekman (coach), Wouter Sipma, Henk Hoekman (coach), Roel Boomstra, Michelle de Jong, Gerlinda Schaafsma, Jantine Timmerman, Laura Timmerman, Ester van Muijen, Denise van Dam, Karlijn Overes, Martijn de Leeuw, Martijn van IJzendoorn, Thijs van den Broek, Ali Fthalla, Jan Groenendijk, Heike Verheul, Mitchel Mensinga, Lotte Aleven, Tessa Aleven, Melanie Voskuil.

FOTO: EVA HOUTJES

DAMMEN OP DE DIJK

Met dank aan Ad Vreeswijk

Damclub Loosdrecht organiseert ieder jaar 'Dammen op de Dijk' in Kortenhoef bij Loosdrecht. Dit jaar bleef FMJD-meester Theo Dijkstra het aanstormend jeugdtalent en regerend kampioen Koos van Amerongen nipt voor. Bij de vrouwen kon Barbara Graas de eerste prijs meenemen naar haar vakantieadres. Op de foto de oudste deelnemer van het toernooi, Jaap de Graaf (88) met debutant en eersteprizewinnaar bij de jeugd Lucas Veldhuizen (12). De Graaf begon veertien jaar geleden bij Damclub Overvecht, Veldhuizen is een pupil van de Bunschoter dam-school. Oud-DC Loosdrecht-lid Wim Poolman en Jan van de Koot van de Barneveldse Schaak- en Damvereniging (BSDV) kijken goedkeurend toe.

COLOFON

www.kndb.nl • damspel.kndb.nl

HET DAMSPEL

officieel orgaan van de KNDB

103e jaargang nr. 3, september 2011

Inleverdatum kopij volgend nummer:

1 NOVEMBER 2011

Uw toernooi in Het Damspel?
Neem contact op met de redactie.

DAMNOTATIE

01	02	03	04	05
06	07	08	09	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31	32	33	34	35
36	37	38	39	40
41	42	43	44	45
46	47	48	49	50

Er wordt alleen op de donkere velden gedamd. Elk donker veld heeft een nummer, zie hierboven. Zwart begint op de velden 1 t/m 20 en wit op 31 t/m 50. De cijfers in dit blad verwijzen naar de donkere velden. Met 26-21 bedoelen we dat de schijf van veld 26 naar veld 21 schuift. En 29x20 betekent dat de schijf van veld 29 een schijf slaat en terechtkomt op veld 20.

Redactie

Marcel Kusters en
Martijn van der Klis
hetdamspel@kndb.nl

Vaste medewerkers

Leo Aliar, Johan Bastiaannet,
Fred Ivens, Ton Sijbrands,
Gep Leeftang, Wim van
Mourik, Leen de Rooij,
Harry de Waard, Herman van
Westerloo, Andreas Kuyken,
Nico Konijn, Erik van de
Weerdhof, Gerard Kolsloot,
Frits Luteijn, Bert Dollekamp,
Paul Visser

Bonds bureau/ Redactieadres

Waarnemend bondsdirecteur:
Johan Haijntink
Worth Rhedenseweg 51
6991 DW Rheden
Postbus 100
6990 AC Rheden
026-4952309 (ook fax)
026-4954198
(ledenadministratie)

bonds bureau@kndb.nl

Postbank 140731
Rabobank 16.11.61.588 t.n.v.
Penningmeester KNDB
Post voor het bestuur via het
Bonds bureau

Abonnement

€ 20,00 per jaar.
Het Damspel wordt onder alle
leden van de KNDB verspreid.
Abonnees zijn lid van de
KNDB.
For subscription rates abroad
please contact bonds bureau@
kndb.nl
Pour les tarifs d'abonnements
à l'étranger veuillez contacter
bonds bureau@kndb.nl
Het Damspel is ook
verkrijgbaar in braille. Voor
informatie: CBB, 0341-565477

Bonds bureau FMJD

Orteliusstraat 147/hs
1057 AX Amsterdam
020-6167402

WCDA

G.J. van der Werff,
Burg. Bickerstraat 53
1111 CA Diemen
020-6994090

Kring voor Damproblematiek

Krijn Hemminga
Saltshof 2013
6604 ER Wijchen
024-3230016
krijnh@gmail.com

NVGD

M. Zandbergen
Fluessen 38
8032 MK Zwolle
038-4551978

Vormgeving

Graficelly, Reeuwijk

Druk

BDU, Barneveld

Het KNDB-lidmaatschapsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december. Aanmelden als lid kan op elk moment van het jaar. Uw lidmaatschap eindigt op 31 december van het jaar waarin u als lid wordt afgemeld. Nieuwe leden (= leden die in het afgelopen jaar nog geen KNDB-lid voor deze vereniging waren) betalen voor de rest van het kalenderjaar waarin zij lid worden een gereduceerde contributie van 5 euro. Dit welkomsttarief geldt zowel voor jeugdleden als voor senioren. De normale contributiebedragen per jaar zijn: • voor senioren € 35 • voor junioren € 25 • voor aspiranten € 20 • voor pupillen en welpen € 15.

Het eerste
Heerhugowaard
Open

pag
6

'Win op de KNDB-
Damserver een reis
naar de
Sport Accord Mind
Games in Beijing!'

pag
10

Van Dollekamps
Drenthe naar
Oezbeeks Samarkand

pag
12

Drie Europees
Kampioenen in Tallinn

pag
28

INHOUD

TOERNOOIEN

Dammen op de Dijk	4
Heerhugowaard Open	6
Sport Accord Online	
Damtoernooi	10
Gouds Beleg	10
KNDB Jubileumtoernooi	10
Terrasdammen in Genk	25
EK Jeugd Tallinn	28

RUBRIEKEN

Partij-analyse	8
Ivens	12
Over de toekomst van het damspel	16
Personalia	19
Kuyken	19
Problematiek	20
Zetjeschrap	24
Strategie	26
Vuurwerk	27
Eindspel	32
Damkalender	33
Panorama	34

OVERIGE

Jubileumsimultaan	
Ton Sijbrands	5
Problematiek versus partijspel	14
Damclubs en de maatschappelijke stage	15
Eerste Thaise dammer	18
Zomerse recordregen	21
Vernieuwd spel- en wedstrijdreglement	23
Dammeiden en voetbalvrouwen	30
Familie	36

RDS VIERT JUBILEUM MET DAM-SCHAAKSIMULTAAN

MET DANK AAN MARTIEN VAN ERP VOOR TEKST EN FOTO.

De Rooise Dam- en Schaaakvereniging (RDS) vierde haar 40-jarig jubileum met een dam- en schaaksimultaan in de open lucht. Burgemeester Maas van Sint-Oedenrode verrichtte de openingszet aan het bord van de oprichter van RDS, Pieter van Hoof. Liefst 29 dammers streden tegen grootmeester Ton Sijbrands. Alleen Arno Bloks uit Uden en Ties Slagter uit Den Bosch konden de maestro uit Muiden op remise houden, zodat de fantastische eindscore van 56-2 op het scorebord kwam. In de schaaksimultaan kwam meester Herman Grooten tot een 19½ - 2½ score. RDS mocht na deze simultaan een aantal nieuwe leden verwelkomen.

Deze simultaan werd mede mogelijk gemaakt door de KNDB Jubileumactie.

Het eerste Heerhugowaard Open:

TEKST HERMAN VAN WESTERLOO EN NICO LEEMBERG
FOTO MARTIN DE HAAN

In de wijde omgeving van Heerhugowaard is SNA (Spel na Arbeid) de bekendste en sterkste damvereniging. De club gaat al enkele jaren op en neer tussen de KNDB Ere- en Hoofdklasse. Opmerkelijk is dat het tiental bouwsteden doorstroming vanuit de eigen jeugdopleiding. De groeiende vereniging zit niet stil. Dit jaar nam SNA het stokje van Den Haag Open over en organiseerde voor het eerst een meerdaags open toernooi. We vroegen de huidige voorzitter van SNA Maarten van Leenen en de voorzitter van de organisatiecommissie van het toernooi Guido Verhagen hoe dat zit. Eerst een vraag aan Maarten.

Maarten, jij bent nog niet zo lang lid van SNA als ik het goed heb begrepen, dus mogelijk kun je in het kort iets vertellen over je voorgeschiedenis en waardoor je tenslotte lid (en voorzitter) bent geworden van SNA.

In mijn jeugd werd ik gegrepen door het spelletje via het schooldammen op de basisschool in Den Helder. Tot mijn geluk bleek er op de middelbare school bij de conciërge ook een dambord te zijn en in de pauze werd er dan met een paar fanatiekelingen flink geschoven. Met Kees Romijn, Alwin en Floor Boxma plaatsten we ons zelfs voor de landelijke finale van het schooldammen voor het voortgezet onderwijs en op onze weg kwamen we toen steeds ook het ijzersterke team van Schagen tegen met Marco en Johan Wiering.

Enthousiast als we waren vonden we de weg naar damclub Turnlust ('what's in a name') en speelden we daar nog een paar jaar met plezier en ben ik nog bijna Helders Kampioen geweest. Op een gegeven moment word je gegrepen door studie, werk, vrouw en kinderen en vanaf eind jaren '80 heb ik het bord jaren niet aangeraakt. Tot voorjaar 2010. Toen kreeg ik er weer zin in en na wat speuren vond ik een leuke club in Heerhugowaard. Bij binnenkomst spatten het enthousiasme en de lol er vanaf en toen ben ik direct lid geworden. Toevallig kwam vlak daarna de ledenvergadering en waren er een aantal bestuursfuncties vacant. Het leek me wel een grote eer om me voor de club ook op een andere manier in te zetten en de leden vonden het prima als ik de voorzittershamer zou overnemen van Sierd van Randen. Hij had de club 28 jaar lang geleid en werd hiervoor terecht ook tot erelid benoemd.

SNA is op 27 september 1932 opgericht en bestaat volgend jaar 80 jaar. Wat zijn de plannen voor de viering van dit jubileumjaar? Zijn er in het verleden ook jubileumjaren gevierd, wat is er gedaan en is er ook iets gepland?

SNA kent een rijke historie en is van oorsprong Rooms-Katholiek. Uit de eerste verslagen van de toenmalige secretaris Jac Borst zijn mooie anekdotes teruggevonden, zoals: „Toch waren vooral de uitwedstrijden geen sinecure. Onze nacht hebben wij daarvoor moeten geven, maar dat alles in de grootste vrolijkheid en vriendschap.“ In 2012 zal de club haar 80-jarig bestaan vieren en dat zullen we zeker met leuke activiteiten vullen. Een groot evenement

zal natuurlijk het Nederlands Kampioenschap Algemeen zijn dat we zullen organiseren en rondom dit toernooi zullen we ons laten horen...

In het verleden hebben we zeker ook onze jubilea gevierd. Met name het 75-jarig bestaan is een groot feest geweest met diverse oud-Hollandse spellen, een uitgebreid buffet en vooral veel gezelligheid.

Dit jaar is er een eerste groot toernooi in het leven geroepen. Welke plannen leiden daartoe? Heeft dat ook te maken met het schrappen van het toernooi in Den Haag?

Natuurlijk spelen veel van onze leden in de zomertoernooien en ze weten hoe speciaal dit soort gelegenheden zijn. Niet alleen de partijen die gespeeld worden in alle gezelligheid, maar ook de lol die je met elkaar op de campings beleeft en de verhalen die je met elkaar uitwisselt. Zo kan het zomaar gebeuren dat je tegenstander van morgen je met zijn gesnurk in de tent van de broodnodige slaap afhoudt. Met verdriet hebben we vorig jaar al moeten horen dat het toernooi in Den Haag mogelijk zou ophouden en toen al hebben wij aangegeven klaar te staan om dit toernooi voort te zetten. Toen begin dit jaar definitief de beslissing werd genomen, is direct met veel voortvarendheid een organisatiecomité opgezet en is het toernooi Heerhugowaard Open gestalte gegeven.

Niet alleen wilden we natuurlijk prachtige partijen gaan zien (veelal live te volgen via maar liefst twintig e-borden), maar daarnaast wilden we een aantal leuke nevenactiviteiten organiseren voor de spelers die geen gelegenheid hebben om mee te doen. Wat te denken van een leuk blitz of quatre mains toernooi of gewoon eens aanschuiven bij een simultaan? Ook heeft Erno Prosman zijn blinddamkunsten vertoond aan het winkelend publiek in winkelcentrum Middenwaard.

Wie zaten in het organisatiecomité van het toernooi?

Dat waren achtereenvolgens Guido Verhagen (voorzitter), Richard Mooser (penningmeester), Coen Jong (secretaris), Arnoud Rood, Ivo de Jong en Maarten van Leenen.

Wat vonden jullie van het samenvallen met andere toernooien: 15-25 juli Bashkortostan Open (FMJD World Cup/World Championship Blitz) en een open toernooi in Polen van 16-21 juli?

Door het wegvallen van het toernooi in Den Haag hebben wij de gelegenheid genomen begin dit jaar deze periode te claimen. Nadien werden ook andere buitenlandse toernooien aangekondigd, waarbij vooral het toernooi in Bashkortostan een kleine streep door de rekening was van in ieder geval ons evenement. Dit toernooi had opvallend genoeg ook een overlap met het Nijmegen Open, toch een zomertoernooi dat al lange tijd op de agenda staat. In principe staat het iedereen vrij om een toernooi te organiseren en net als bij andere denksporten kun je dit soort dingen nu eenmaal niet voorkomen, maar we zouden wel moeten proberen om dit zo gunstig mogelijk te

plannen. Persoonlijk denk ik, hoe meer toernooien, hoe meer de sport leeft. Het toernooi in Ufa trekt toch wel wat topspelers weg die misschien anders bij ons hadden meegedaan. Toch merken wij ook wel dat er nu toch andere topspelers juist voor ons toernooi hebben gekozen. Ook stonden er op de deelnemerslijst van Ufa dammers die (na meerdere verificaties) toch voor ons toernooi kozen. Dit is wat verwarrend, maar het probleem ligt toch echt in Ufa. Wij gaan uit van eigen kracht: gezelligheid en sportiviteit met ongetwijfeld veel spannende partijen, veelal 'live' te volgen.

Het lijkt wel of meer zomertoernooien minder deelnemers hadden. Ook doordat er geen ratingberekening volgt wanneer men extra bijdrage per deelnemer wil betalen aan de FMJD. Wordt dat wel voor het toernooi in Heerhugowaard betaald?

Dit is ook weer zo'n lastige discussie, waar we ons in principe niet echt in willen mengen, alhoewel we wel de steun hebben toegezegd aan de tegenstanders. Enerzijds snappen we wel dat de kosten van normberekeningen worden doorbelast: tegenwoordig kost immers alles geld, maar anderzijds belast het onze toernooien weer met extra kosten, terwijl het toch al lastig genoeg is sponsorgelden binnen te halen. Vergeet niet dat dit soort toernooien alleen mogelijk zijn door vaak kleine sponsors en vrijwilligerswerk. Wij hebben er voor gekozen om wel het bedrag af te staan, teneinde spelers toch de gelegenheid te bieden normen te halen en dit zal mogelijk wat dammers extra over de streep hebben getrokken, maar dat kunnen we niet goed inschatten.

Wordt het nieuwe toernooi nog herhaald en wat zijn dan de vooruitzichten voor de komende jaren?

Toen de stichting werd opgericht om dit toernooi te organiseren is er specifiek uitgesproken dat dit een jaarlijks terugkerend

hoe kreeg SNA dat voor elkaar?

SNA-voorzitter Maarten van Leenen blikt energiek in de camera. Zoon Jort (rechts) en Ton de Haas - net weer begonnen met dammen – kijken mee. SNA-talent Dave Bleeker is op de voorgrond in opperste concentratie tegen Guillaume van Huffel terwijl clubgenoot Ritchie Wijnker toekijkt.

evenement moest gaan worden; het mag geen eendagsvlieg zijn. Dus zal dit toernooi jaarlijks gaan terugkeren. Nu zijn we ons er wel van bewust dat wij een nieuwkomer zijn en dat de dammers nog de weg zullen moeten vinden naar dit toernooi, maar toch zien we het brede en sterke (internationale) deelnemersveld snel uitbreiden en dat geeft ons veel voldoening. Natuurlijk is dit de eerste keer en zullen we wel veel leermomenten hebben, maar het wordt zeker erg leuk.

Hoe is de sponsoring geregeld?

We mogen ons verheugen door een paar enthousiaste supporters die het toernooi financieel ondersteunen en ook hebben we vanuit de provincie Noord Holland een belangrijke financiële bijdrage gekregen waardoor dit toernooi mogelijk wordt gemaakt.

Julie hebben ook nog twee Nederlandse Kampioenschappen voor de jeugd georganiseerd. Was dat al vaker gebeurd?

Dat klopt! Dit jaar werd vlak voor ons toernooi in dezelfde speelzaal en zelfs met één dag overlap het Nederlands Kampioenschap aspiranten algemeen en junioren meisjes door

ons georganiseerd. We vinden het vooral leuk dat we veel goed spelende jeugd bij elkaar brengen. Sommigen blijven direct in de buurt om aan Heerhugowaard Open mee te doen. In het verleden hebben we ook al eens het Nederlands Kampioenschap pupillen georganiseerd en dat is toen heel goed bevallen.

SNA heeft een paar keer in de hoogste klasse van de KNDB-competitie gespeeld. Het tiental is niet versterkt om die plaats te handhaven. Zit daar een bijzondere reden achter?

Onze club kent een aantal zeer sterke dammers en helaas gaan we steeds als een jojo heen en weer tussen de ere- en hoofdklasse. Waarschijnlijk zouden we onze club kunnen versterken met andere spelers, maar in principe hebben we de afspraak dat we alleen uitkomen met spelers die bij ons in de onderlinge competitie minstens 18 partijen spelen. Uiteindelijk gaat het ons – naast de sportieve prestaties landelijk – vooral ook om gezellige clubavonden. Nu hebben we wel het doel om met ons eerste en tweede team komend jaar te promoveren en dan het jaar daarop weer zelfs met een derde team uit te komen om de doorstroom van de talentvolle jeugd te vergemakkelijken.

Wij hebben ook nog vernomen dat SNA interlands gaat spelen. Niet alledaags, dus leg eens uit...

Op 27 en 28 augustus wordt de International Mori gehouden in Italië. Kort voor dit evenement wordt op dezelfde locatie ook een vierlandentoernooi georganiseerd, waaraan Slovenië, Italië, Tsjechië en Nederland meedoen, met het doel dat deze spelers ook deelnemen aan International Mori. Door onze contacten met de organisatie leek het een leuk idee om een groep 'sterke edoch gezellige' spelers af te vaardigen vanuit SNA. In overleg met de verschillende bonden is dit akkoord bevonden en nu zullen Richard Mooser, Ivo de Jong, Mike Koopmanschap, Benno van Straten, Guido Verhagen en Steven Wijker proberen onze en 's lands eer te verdedigen. (Naschrift redactie: SNA heeft Nederland uitstekend vertegenwoordigd en het vierlandentoernooi glansrijk gewonnen, mede dankzij een zwaarbevochten 5-3 overwinning op het thuisland).

Dit artikel is eerder verschenen in damtijdschrift Hoofddijl.

Wie mijn fascinatie voor het half-open klassieke speltype kent (zoiets, leest u er dan de inleidende tekst bij mijn bespreking van de partij Wiersma-Van der Wal 1979 nog even op na...), zal zich kunnen voorstellen dat ik woensdag 6 april 2011 met meer dan gemiddelde belangstelling de partijen van het Russisch kampioenschap volgde. In de openingsronde van dat toernooi (opmerkelijk genoeg begonnen de Russische dammers op precies dezelfde dag als hun Nederlandse collega's in Wapenveld!) vocht Alexander Georgiev namelijk een kostelijk half-open klassiek duel uit met Ainoer Sjaibakov. (Ter zijde: de 18-jarige Sjaibakov schijnt ook wel 'het Russische antwoord op Boomstra' te worden genoemd. Maar *als* dat al serieus bedoeld is, dan vrees ik toch dat de Russen de vraag niet helemaal goed hadden verstaan.) Ik geloof niet dat het een 'goede' of 'correcte' partij was: wat Georgiev deed, kon analytisch niet door de beugel. Maar een kniesoor die daarover valt. Want Georgiev slaagde erin zijn tegenstander zoveel complicaties voor te schotelen (zie vooral zijn 26ste zet 36-31!?, waarmee een heus 'Naamloos Skelet' op het bord werd getoverd!), dat deze in de beslissende fase mistastte. Slechts één enkele fout van Sjaibakov, die overigens tot aan die 26ste zet prachtig weerwerk had geleverd, was voldoende om de kansen geheel te doen keren. En toen de zwartspeler even later, in inmiddels al kritieke positie, opnieuw in de fout ging, wikkeld Georgiev met behulp van een damzet naar een gewonnen eindspel af. Overigens: Georgiev-Sjaibakov 2011 blijkt een dermate interessant (openingstheoretisch gezien) en indrukwekkend duel dat ik besloten heb de analyse in meerdere delen te splitsen: drie(!) zelfs, om precies te zijn. Die wel heel ongebruikelijke methode heeft natuurlijk haar bezwaren – dat besef ik ook wel. Maar het is in mijn ogen de enige manier om de partij-in-kwestie werkelijk recht te doen, omdat bij een oppervlakkige bespreking talrijke fraaie mogelijkheden onopgemerkt zouden blijven.

GEORGIEV-SJAIBAKOV kamp. Rusland 2011

**1.31-27 19-23 2.33-28 17-21
3.28x19 14x23 4.39-33**

Bij eerdere gelegenheden had Georgiev in deze stelling (ik heb het uiteraard niet over die partijen waarin het half-open klassiek via

1.33-28 17-21 2.39-33 21-26 3.44-39 11-17 4.50-44 6/7-11 5.31-27 19-23 6.28x19 14x23 tot stand kwam) zonder uitzondering 4.38-33 gedaan. Daarop was het tegen onder anderen Tsjizjov (Silver Pine Forest 1999), Getmanski (trainingsmatch 2000) en Scholma (EK 2002) steevast verder gegaan met 4...21-26 5.34-30 10-14 6.30-25 14-19 7.25x14 9x20 8.35-30 enz., waarbij Georgiev wel zo verstandig was geweest af te zien van de even scherpe als riskante speelwijze uit de partij Wiersma-Van der Wal 1979. (Zie *Het Damspel* van april 2011). Overigens mag hier niet onvermeld blijven dat Sjaibakov de gekozen openingsvariant ook al eens *met wit* op het bord had gehad, en wel in zijn partij tegen Getmanski uit het Russisch kampioenschap 2010. Dat gegeven verleent het onderhavige duel een – psychologisch gezien – pikant aspect.

4...21-26 5.44-39 10-14 6.34-30 14-19 7.50-44

In het "Naschrift" bij de bespreking van Wiersma-Van der Wal in het vorige nummer van *Het Damspel* (juni 2011) schreef ik dat ik best wilde aannemen dat Georgiev bepaalde redenen had om 7.30-25 achterwege te laten, maar dat 7.50-44 20-25 8.33-28 enz. "naar mijn overtuiging géén gezond idee is". En in mijn *Volkskrant*-rubriek van 30 juli deed ik er nog een schepje bovenop door op te merken dat het mij "een raadsel" is waarom de witspeler 7.50-44 verkiest "boven het door de theorie aanbevolen 7.30-25."

Dat ik Georgievs openingsbehandeling (dat wil zeggen: voor zover het zijn zevende zet betreft) zo categorisch afwijs, hoeft geen verbazing te wekken voor wie mijn opvattingen inzake het half-open klassiek enigszins kent. Anders namelijk dan de naam doet vermoeden, draait het bij half-open klassiek – zo heb ik mijzelf een damleven lang voorgehouden – niet om "klassiek" maar om omsingelings- of aanvalsspel. En binnen die strategie is voor een zet als 33-28 nu eenmaal geen plaats. Althans: zo dachten – afgaande op hun partijen – pioniers als Jan Bom, Wim de Jong en Piet Roozenburg er over, en ik durf er een lief ding onder te verwedden dat generatiegenoten als Gantwarg en Wiersma er niet anders over zullen denken. In elk geval is het veelzeggend dat Wiersma in zijn eerder genoemde partij tegen Van der Wal op de dertiende zet dat haarscherpe

39-34 speelde: dat was zo'n beetje de enige voortzetting die – zoals ik schreef – "aanvaardbaar [is] voor een witspeler die met zichzelf heeft afgesproken in deze opening nooit, maar dan ook nooit 33-28 te zullen doen"! Maar nu we weer een paar maanden verder zijn en ik de gelegenheid heb gehad (en benut!) mij serieuzer in deze (openings) kwestie te verdiepen, rijst de vraag of ik misschien niet iets te streng in de leer ben geweest. Tenslotte zal er straks, na de haast vanzelfsprekende afruil van 28, alsnog een half-open spelbeeld ontstaan, weliswaar lang niet zo 'mooi' als men zich als witspeler zou wensen (hij moet immers het steunpunt 47 prijsgeven), maar tóch. Wat overigens onverlet laat dat 7.30-25 – de zet die met een kleine wijziging (19 nog op 14, 6 op 17 en 50 al op 44) eveneens vóórkam in de zeer recent gespeelde partij Boomstra-Skliarov, Oefa 2011! – mijn uitgesproken voorkeur blijft genieten. Dit ongeacht of zwart daarop laat slaan dan wel 7...20-24 doet, zoals het geval was in de (stam)partij Wiersma-Koepman 1967 (zie opnieuw het "Naschrift" in de vorige aflevering van deze rubriek) of in het hierboven al even aangestipte duel Sjaibakov-Getmanski 2010.

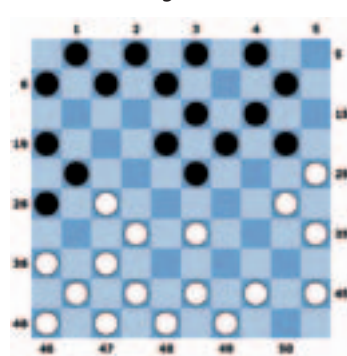
7...20-25(!)

De 'weerlegging' van 7.50-44: een witspeler die 8.40-34 5-10 9.33-29 enz. niet vertrouwt (en daar zijn goede redenen voor; de lezer mag van mij aannemen dat ik weet waar ik het over heb...), zal nu een (tempo)zet moeten doen die hij liever achterwege had gelaten:

8.33-28 25x34 9.39x30 15-20 10.30-25 9-14 11.35-30 11-17 12.38-33 5-10 13.40-35 17-22(!) 14.28x17 12x21 (zie diagram)

Even energie als consequent gespeeld. Met de ruil naar 21 accentueert zwart de onderontwikkelde staat waarin de vijandelijke linkervleugel verkeert.

Diagram 1

15.42-38?!

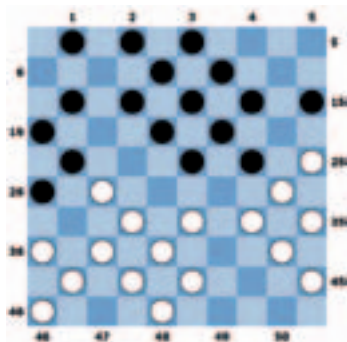
Nu er, als gevolg van de ma-

noeuve 17-22x21, opnieuw een half-open klassiek spelbeeld op het bord prijkt, besluit Georgiev de draad weer op te pakken en zijn oorspronkelijke doelstellingen na te streven. De tekstzet laat op dit punt niets aan duidelijkheid te wensen over. Immers: door zijn stand met 42-38 (en – 'normaal' gesproken – 47-42) in te richten, laat wit impliciet de hoop varen zijn linkervleugel ooit nog tot ontwikkeling te brengen. (Had hij die hoop levend willen houden, dan had hij natuurlijk wel een opstelling met 15.33-28 en 16.43-38 ingenomen, om op enig moment 37-31x31 te kunnen doen.) Georgiev kiest echter desondanks voor een opbouw vanuit links, omdat hij op die manier op zijn andere vleugel zoveel mogelijk stoot- en aanvalskracht wil bijzetten. Wie zuiver getalsmatig redeneert, is geneigd zich af te vragen wat er in vredesnaam aan de witte opzet schort. Vergelijken we namelijk de praktisch onbekende 17x17-stand die na 15.42-38 is ontstaan met de veel bekendere 18x18-standen die uit vertakkingen als 7.30-25 11-17 8.25x14 9x20 9.35-30 enz. of (1.33-28 17-21 2.39-33 21-26 3.44-39 11-17 4.50-44 6-11 5.31-27 19-23 6.28x19 14x23) 7.33-28 9-14 8.28x19 14x23 9.38-33 10-14 10.34-30 enz. plegen voort te vloeien, dan springt vooral in het oog dat Georgiev rechts, aan die bordrand dus waar "het allemaal moet gebeuren", geenszins zwakker is dan in de bedoelde praktijkvoorbeelden. Hij beschikt immers over precies voldoende materiaal om, in reactie op de te verwachten opstelling met 10-15, 4-9 en 20-24, de configuratie 45/40/34/35/30/25 in stelling te brengen. Het enige verschil is dat er bij beiden als het ware een schijf is verdwenen, bij wit links (42 dan wel 47), bij zwart rechts (12 dan wel 7 of 8 enz.). Maar op de gebeurtenissen aan de rechter bordrand lijkt dat 'detail' vooralsnog weinig of geen invloed te hebben. Bovendien staat Georgiev, met zijn ontwikkelingsachterstand van slechts 2 tempi (in de bedoelde 18x18-standen bedraagt die achterstand minstens 4, meestal zelfs 6 tempi), aanmerkelijk actiever opgesteld, dus wat is er nu eigenlijk helemaal aan de hand?

Dat weet ik eerlijk gezegd ook niet. Dat wil zeggen: ik heb er geen vastomlijnd idee over in hoeverre de afwezigheid van het witte stuk op 47 dóórwerkt in de scenario's die zich na bijvoorbeeld 15...10-15 16.44-39 4-9 17.49-44 20-24 18.44-40 7-12 19.47-42 6-11 (of

19...1-7 dan wel 19...2-7) 20.39-34 (zie analyse-diagram) ontvouwen.

Analyse-diagram 1

Vanuit de stand van het analyse-diagram zijn er – *grosso modo* – drie principiële vervolgen denkbaar:

- 1) 20...1-6 (of 20...11-17 of 20...2-7) 21.34-29 23x34 22.40x20 15x24 23.45-40 18-23 24.40-34 12-18 25.33-29 24x33 26.38x29.
- 2) 20...14-20 21.25x14 9x20 en nu: 2.1) 22.33-29 24x33 23.38x29 (met keuze voor zwart tussen enerzijds 23...20-24 24.29x20 15x24 en anderzijds 23...20-25).
- 2.2) 22.33-28 20-25.

Wat ik wèl weet, is dat ik als witspeler in (vrijwel) alle gevallen veel liever nog een extra schijf op 47 zou hebben gehad (en alweer: ik zeg dit beslist niet zó maar...), maar op zich is dat natuurlijk nog geen reden om de partij-opzet van de wereldkampioen te veroordelen. En het zou vanuit theoretisch oogpunt op z'n minst interessant zijn geweest te zien waartoe een dergelijke principiële botsing had geleid en wat nu precies de verschillen met soortgelijke 18x18-standen waren geweest.

[Waarbij ik overigens allerm minst wil uitsluiten dat een witspeler die zich in geval van 14-20x20 meer tot variant "2.2" dan tot variant "2.1" voelt aangetrokken, er belang bij zou kunnen hebben de zet (19.)47-42 achterwege te laten en onmiddellijk 19.39-34 te doen. Na 19...14-20 20.25x14 9x20 21.33-28 20-25 zou hij dan namelijk met 22.43-39 de afwikkeling 23.27-22, 24.38-33 en 25.48-43 enz. in de stand kunnen vlechten (al betreft dat eigenlijk meer een flirt dan een werkelijke dreiging), om op die manier de positionele concessie 22...15-20 uit te lokken. Maar dit min of meer ter zijde.]

Alleen: het zal er, als gevolg van de buitengewoon adequate manier waarop Sjaibakov in deze fase te werk gaat (zie diens 16de en – vooral – 17de zet), domweg niet van komen. En die voor hem zorgwekkende ontwikkeling had

Georgiev kunnen voorkomen door zijn stand net iets anders in te richten: door niet met 15.42-38? maar met 15.43-39!? te beginnen. Direct 15...20-24?! is dan immers onaan-trekkelijk voor zwart vanwege de afwikkeling 16.37-31! enz. (al geef ik toe dat wit daar géén materiaal mee zou winnen; maar tòch), en 15...4-9??? komt natuurlijk helemaal niet in aanmerking (16.27-22 +). Een plausibel vervolg luidt derhalve 15...10-15 16.44-40 4-9 (nu pas) 17.49-43 7-12 (of 17...20-24 18.39-34!?) 18.42-38 20-24 (alweer: nu pas) 19.39-34/47-42, waarna via een iets andere volgorde-van-zetten de stand van het analyse-diagram zou zijn bereikt!

15...10-15 16.44-39

In de vergelijkbare 18x18-standen waaraan ik in de vorige aantekening refereerde, is de terugruil 30-24 vaak de aangewezen manier om gaten te schieten, of anders op z'n minst een *deukje* te veroorzaken, in dat ijzeren gordijn 3/9/14/15/20 dat zwart ter beveiliging van zijn linkervleugel heeft neergelaten en dat deze, door de zet 20-24 zo lang mogelijk uit- of zelfs geheel af te stellen, intact probeert te laten. Zie het duel dat Harm Wiersma in de slotronde van het NK 1979 van Gerrit Boom won (alweer een 'stampartij'), maar bijvoorbeeld óók Clerc-Luteyn (onderlinge competitie RDG 1983), de wit-partijen van Krajenbrink tegen achtereenvolgens Clerc (NK 1989) en Dibman (Huissen 1992) of de wit-partijen van Prosman tegen Claes (Brunssum 1998) en Ndjofang (Goes 2004).

Maar in al die gevallen stond 4 op 9 en 44 al op 39, zodat zwart na het slaan geen gelegenheid meer had schijf 13 er uit te spelen (37-31! +). En dat is een wezenlijk verschil met de gegeven situatie, waarin Sjaibakov 16.30-24 ongetwijfeld met 16...19x30 17.25x34 13-19! (18.44-39 8-13!) of met 16...20x29 17.33x24 19x30 18.25x34 13-19! (19.44-39 8-13!) zou hebben beantwoord.

16...20-24!

Dit is om meerdere redenen exacter dan een clichématige voortzetting als 16...4-9. Enerzijds zou zwart zich daarmee hebben beroofd van de (belangrijke!) mogelijkheid die hij straks in de partij zal benutten en die hem in het voordeel zal brengen. Anderzijds had hij, nu 44 op 39 staat, na 17.30-24(!) enz. niet meer met 18/19...13-19??? kunnen reageren (zie boven).

17.49-44

Kennelijk verwacht Georgiev onvoldoende heil van 17.39-34

In 2005 speelt de dan 12-jarige Sjaibakov voor het eerst in de finale van het Russisch kampioenschap tegen zijn grote tegenstander.

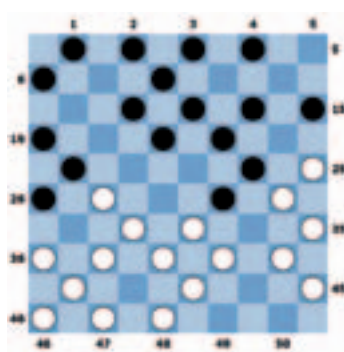
4-9/7-12 18.47-42 7-12/4-9 19.33-29 24x33 20.38x29.

De tekstzet is – zoals gezegd – bedoeld om tot een opstelling met 18.44-40 en 19.39-34 te komen. Maar Sjaibakov zal het witte stuk op 39 de pas afsnijden:

17...23-29!!

De jeugdige zwartspeler pakt de zaken met een weldadig aandoende ambitie en voortvarendheid aan. De Ghestem-doorstoot is volkomen verantwoord en betekent voor de witspeler weinig minder dan het failliet van diens strategie! **18.44-40 7-12** (zie diagram).

Diagram 2

19.39-34

Georgiev laat het terecht niet op 19.33-28(?) 18-23*! aankomen: de Ghestem-opstelling zou onduidelijk in zwarts voordeel werken! Het verschil tussen 19.33-28 en de tekstzet is dat wit 19...18-23 nu met het bevrijdende 20.27-22(!) kan beantwoorden. Maar Sjaibakov speelt het opnieuw zo scherp mogelijk:

19...4-10! 20.34x23 19x39

21.43x34 1-7 22.30x19 13x24!

En dit is vele malen vervelender voor wit dan 22...14x23(?) 23.38-33!, in welk geval hij plotseling uitermate bevredigend zou staan... Door echter consequent veld 24 te blijven controleren (ook op 23.34-30 doet zwart zonder twijfel 23...14-19!, al geloof ik dat wit er na 24.48-43!? gevolgd door 25.43-39 en 26.38-33 minder slecht aan toe is dan in het partijverloop), slaagt Sjaibakov erin zijn grote te-

genstander in een ronduit hachelijke situatie te manoeuvreren...

23.48-43

Misschien niet de beste (zie de vorige aantekening), maar 23.48-43 vormt wèl de aanzet tot een plan waarmee de geslepen tacticus Georgiev de kansen binnen enkele zetten volledig zal doen keren.

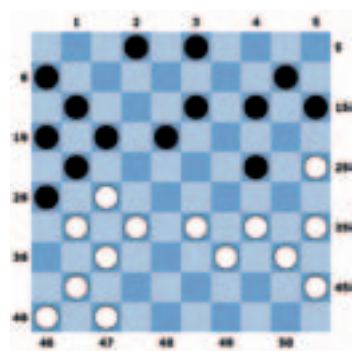
23...8-13! 24.43-39 12-17! 25.38-33!? 7-11!

Voorlopig zit Sjaibakov nog steeds in het rechte spoor. Maar helaas: het zal zijn laatste echt goede zet van de hele partij zijn...

26.36-31!!?

(zie diagram) Georgiev maakt er zowaar een "Naamloos Skelet" van! Nu had deze zet waarschijnlijk sowieso een keer gemoeten, maar de witspeler zal een heel speciale reden blijken te hebben om (26.)36-31 al op dit eigenste moment te doen.

Diagram 3

Het is met de geladen stelling van het vierde diagram dat ik de lezer moet verlaten. In de volgende aflevering van deze partijbespreking zal ik laten zien hoe Sjaibakov zijn voordeel had kunnen vasthouden en vrij zeker in winst had kunnen omzetten. De jonge Rus beging in werkelijkheid echter een fout als gevolg waarvan het duel zou kantelen. Hoe Georgiev ten slotte aan het langste eind trok, komt pas in het derde en laatste deel aan de orde.

Wordt vervolgd.

Beijing, 8-16 december

Doe mee en win een damreis naar Beijing op damserver.kndb.nl

De allersterkste spelers van dit moment in revolutionaire toernooiopzetten. Dat zijn de Sport Accord Mind Games in Beijing. Twaalf topdammers en acht topdamsters zullen zich in Beijing met elkaar meten.

Mannen: Alexander Georgiev (Rusland), Guntis Valneris (Letland), Roel Boomstra (Nederland), Pim Meurs (Nederland), Alexander Getmanski (Rusland), Mouroudoulo Amrillaew (Rusland), Jean Marc Ndjofang (Kameroen), Roberts Misans (Letland), Erdenebileg Dul (Mongolië), Ainur Sjaibakov (Rusland), Allan Silva (Brazilië), Wei Zhou (China).

Vrouwen: Tamara Tansykkuzhina (Rusland), Zoja Golubeva (Letland), Viktoriya Motrichko (Oekraïne), Matrena Nogovitsyna (Rusland), Nina Hoekman (Nederland), Darya Tkachenko (Oekraïne), Olga Fedorovich (Wit-Rusland), Alatenhua (China).

Doe mee aan het Sport Accord Online Draughts Tournament op de KNDB Damserver en win een reis naar dit historische denk-sportevenement. Vlucht, accommodatie en uitnodigingen om het gehele evenement bij te wonen worden gesponsord door Samsung en Rado.

Zie voor meer informatie
fmjd.org of kndb.nl.

KORT DAMNIEUWS

De KNDB mappenmethode

De KNDB-mappenmethode gaat wereldwijd verspreid worden. De KNDB – gesteund door de FMJD en het partnerschap met Senegal – heeft de wereldwijde publicatierechten verworven. Op de foto ondertekenen KNDB-voorzitter Johan Haijink en auteursvertegenwoordiger Paul Visser de overeenkomst.

Het Gouds beleg koppeltoernooi

Het Gouds beleg koppeltoernooi in Gouda was ook dit jaar een succes. Gouds beleg eigenaar Mark von Ende opende het toernooi met een brede lach.

Het KNDB jubileumtoernooi

Het KNDB jubileumtoernooi op zaterdag 10 september in Utrecht trok ruim 150 deelnemers. De winnende teams keerden – voor zover zij zich ter plekke konden bedwingen – huiswaarts met een lekkere taart. Voor alle deelnemers was er een goed verzorgde lunch.

Advertentie

GEZOCHT: DAMRUBRIEKEN

Uit zowel landelijke als regionale kranten

Ik ben op zoek naar damrubrieken. Niet alleen oude damrubrieken, maar zelfs recente datums zoek ik nog, bijvoorbeeld de rubrieken uit de Volkskrant (2009) en de Telegraaf (2010).

Blanco nog zijn Het Parool, Leeuwarder Courant, Dagblad van het Noorden, Friesch dagblad, de Limburger, Gereformeerd Dagblad, Noordhollands Dagblad, IJmuider Courant, PZC etc. Ook zoek ik nog oude damrubrieken, zoals uit De Tijd, Trouw, NRC Handelsblad, Algemeen Dagblad, Elsevier en de Haagse Courant.

Contact: Cor Kuijstermans

E-mail: damrubrieken@hotmail.com of ikkecor@home.nl

Telefoon: 013-4633837 (na 19.00 uur)

“voordat ‘t bij ‘t oude papier word gezet”

Boomstra en Meurs naar Beijing

Roel Boomstra en Pim Meurs hebben zich door hun goede resultaten op het WK 2011 (zevende en tiende) en in het World Cup Toernooi in Ufa (tweede en vijfde) geplaatst voor de eerste Sport Accord World Mind Games in Beijing. Sport Accord heeft de ambitie om deze Mind Games een terugkerend evenement in de denksportkalender te laten zijn en de FMJD bij monde van president Harry Otten wil de World Cup als kwalificatie voor de SAMG eveneens een vaste plek in de damwereld geven.

Roel Boomstra wordt gehuldigd in Ufa.

Topsportconvenant vernieuwd

Drie jaar geleden maakten topspelers en bestuur voor het eerst afspraken over de rol die zowel KNDB als topspelers dienen te spelen in een optimaal georganiseerd NK. Dit jaar was het convenant – volgens afspraak – toe aan herziening. Nieuw zijn de invoering van een winstpremie en het scherper stellen van de financiële randvoorwaarden. Blijvend is het vertrekpunt dat zowel topspelers als KNDB het NK als visitekaartje van de damsport in Nederland beschouwen en dienovereenkomstig willen handelen. Op de foto ondertekent KNDB-voorzitter Johan Haijink het convenant. Naast hem topspeler-vertegenwoordigers Jeroen van den Akker (zittend) en Pim Meurs (links) en KNDB-bestuurslid training en opleiding Hans Vermeulen.

KNDB sluit zich aan bij sportcluster Veenendaal

Op de foto van links naar rechts: Arjan de Vries, Dik Vermeulen (KNDB-penningmeester), Johan Haijink (KNDB voorzitter), John Geurts (NOB), Ton Zandboer (NBF), Dick Kik (NTFU).

De KNDB heeft zich vandezomer aangesloten bij het Sportcluster Veenendaal. Behalve de KNDB bestaat het sportcluster nu uit de Nederlandse Toer Fiets Unie (NTFU), de Nederlandse Bowling Federatie (NBF) en de Nederlandse Onderwatersport Bond (NOB). „De kracht van de samenwerking tussen deze bonden ligt in het boeken van synergievoordelen op activiteiten waarmee zowel de NOB, NTFU, NBF als KNDB bezig zijn”, aldus Arjan de Vries, directeur van alle vier de bonden. “Denk bijvoorbeeld aan de financiële- en ledenadministratie en aan opleidingen, maar ook aan informatietechnologie, verenigingsondersteuning en communicatie. Een werkorganisatie met meer mensen kan op meer kennis en ervaring bouwen. Daarnaast zorgt een groter aantal medewerkers voor continuïteit in de dienstverlening.”

Op Papendal werd een overeenkomst tussen de vier sportbonden ondertekend.

OVER TSJEGOLJEV, KOEPERMAN, SIJBRANDS, DE RUITER EN PALMER

Van Dollekamps Drenthe naar Oezbeeks Samarkand

TEKST FRED IVENS

Ik schrijf géén recensie over ‘Wie door de week traint is ‘s zondags moe’. Beleidsmaatregel van de redactie. Daarmee moet je niet sjoemelen, er is al genoeg vriendjespolitiek op deze aardbol. Ik heb wel toestemming om te associëren. Personen over wie Evert Dollekamp zo prettig leesbaar, puntig en vaak ook amusant verhaalt doen bij mij weer heel andere gebeurtenissen naar boven borrelen. Daardoor is het van Dollekamps Drenthe naar Oezbeeks Samarkand slechts een kleine stap voor mij. De afgebeelde foto is genomen in de voormalige karavaanstad, ruim 2500 jaar geleden door Alexander de Grote gesticht, waar onder andere de bekende c.q. beruchte Turks-Mongoolse krijgsheer Timoer Lenk (1336-1405) begraven ligt.

Ik heb er zeven jaar geleden op deze plek al eens over geschreven: in 1969 was het eerste internationale damtoernooi in Samarkand. Sterker bezet dan het WK: met onder anderen alle top-Russen, Sijbrands, Kuyken en een drietal jonge Oranjeklanten die in die tijd – de één meer dan de ander – wel iets schenen te beloven. Mijn associatie is veroorzaakt door liefst vijf deelnemers aan dit toernooi die in Dollekamps boek met naam en toenaam – en soms nog veel meer – worden genoemd. Slawa Tsjegoljev was erbij, ik heb hem in 1960 als schuchtere negentienjarige Sovjetstrijder nog voor de eerste keer wereldkampioen zien worden. Dat ik negen jaar later met hem remiseerde vervulde me toen met trots, dat ik het vorig jaar op het EK veteranen in Berlijn opnieuw deed zag ik, eerlijk gezegd, toch niet meer als een absolute topprestatie. Iser Koeperman – ‘oud-wereldkampioen en ritselaar’ volgens de Dollekamp-norm – had het toernooi gewonnen als ik in de laatste ronde niet een spectaculaire winst tegen Andris Andreiko had gemist. Mijn nederlaag tegen Koeperman werd ingeleid door een bizar incident. Op het toneel van de schouwburg waarin we speelden viel halverwege de partij het licht uit. Na een minuut of twintig konden we weer verder en slaagde ik erin een rustig klassieke volkomen te vernakelen.

ANGRY YOUNG MEN

Ton Sijbrands en Andreas Kuyken waren destijds uitgesproken links georiënteerd, maar dat zijn – vermoed ik – wel meer adolescenten van tegen de twintig jaar. De langgelokte grootmeester kreeg een voorkeursbehandeling van de Russen, vroeg om een gitaar en kreeg er één en speelde elke avond liederen van Bob Dylan en aanverwante musici, als ik mij niet vergis. Ook lazen we op zijn initiatief elke avond bij toerbeurt hardop een hoofdstuk uit een boek van Carmiggelt voor. Ik herinner me ook nog een bezoek aan een folkloristisch optreden van kinderen. We waren zo verbolgen over de wijze waarop de jongens en meisjes waren gedruild en geïndoctrineerd dat we – *angry young men* die we waren – als enigen bleven zitten toen het Russische volkslied weerklonk. We zongen liever luidkeels „We shall overcome...”

Jan de Ruiter – toen nog niet Swami Nikhilananda geheten – hield zich wat afzijdig. Niet geheel onlogisch want

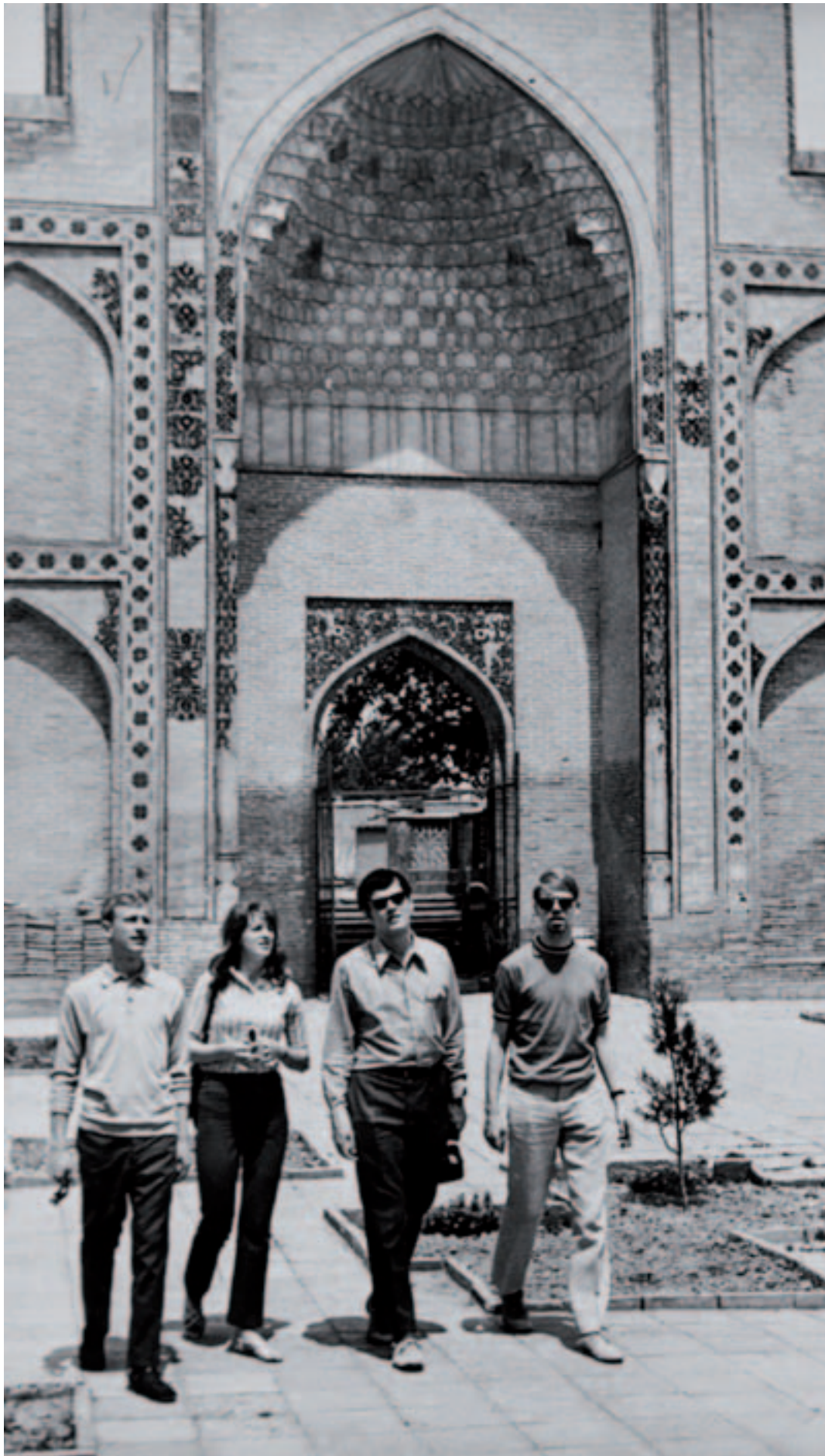
hij verenigde het nuttige met het aangename en was met zijn Roelie tegelijkertijd op huwelijksreis. De latere bondstrainer kwam dit keer niet op het erepodium terecht maar leverde met 14 uit 14 desondanks toch zeker een acceptabele prestatie.

KROONPRINS

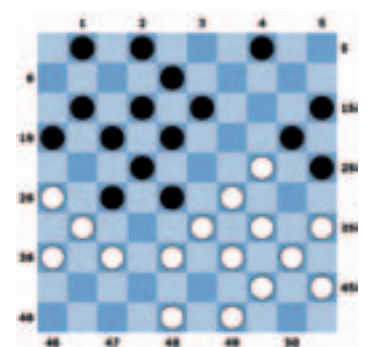
Resteert Ruud Palmer. Voor jongere generaties wellicht nog bekend als dammer van DC Lent. Ik ken hem niet alleen als voormalig bondsbestuurslid, maar ook als nationaal grootmeester en eind jaren zestig als de *jeune premier* van het Nederlandse dammen. De kroonprins achter koning Sijbrands, met wie hij in die tijd ook bevriend was. Ruud eindigde als voorlaatste en hield alleen de Belgische kunstenaar Franske Claessens achter zich. In de slotronde was het Palmers schuld dat ik niet met een overwinning op Andreiko kon pronken. Ruud fluisterde een paar keer dat ik 14-19 moest doen, maar deed dat niet hard genoeg, waarna ik in plaats van een winnende een verliezende combinatie uitvoerde...

De partijen van Ruud waren veelal creatief en diepzinnig. De afwerking was echter niet zijn sterkste punt en soms miste hij ook wel eens een zetje. Volgens mij kreeg hij wel de prijs voor de mooiste partij, die ook bij z’n met de schrik vrijgekomen tegenstander Sacha Mogiljanski veel lof oogstte (zie kader).

Waar de later naar de USA geëmigreerde Mogiljanski zich wél voor de WK-finale wist te kwalificeren, miste Palmer de mondiale eindstrijd. Hij wist zich echter wel te plaatsen voor het boek van Dollekamp, die hem betitelt als „bijna (oud-)wereldkampioen, gewiekst *qualifier*”. Dat verhaal is bijna te mooi om waar te zijn. Ruud Palmer stapte in 1996 in het vliegtuig naar Abidjan en promoveerde daar van toeschouwer tot deelnemer, na aan geen enkele voorwedstrijd te hebben meegedaan. „De sympathieke Palmer liet hiermee zien dat het veel eenvoudiger is tot het WK door te dringen dan tot nu toe werd aangenomen. (...) Een aantal wegblijvers én een tekort aan reserves was (...) voldoende om tot het deelnemersveld door te dringen. Helaas voor Palmer was de grote vorm niet aanwezig zodat hij de titel aan zich voorbij moest laten gaan”, vat Dollekamp het kort en bondig samen.

**Alexander Mogiljanski –
Ruud Palmer,**
Samarkand, 21 mei 1969

In de explosieve diagramstand speelde Alexander 25.48-42!? met het idee 24-19, 29-23 en 33-28. Hij kwam echter bedrogen uit: 25...27-32!!! 26.38x27 1-6!! 27.26-21 of? 17x26 28.42-38 25-30!! 29.34x14 4-9! 30.14x3 28-32! 31.37x17 12x23 32.3x21 16x27 33.31x22 18x27 en later liet Ruud het complexe afspel helaas nog remise lopen.

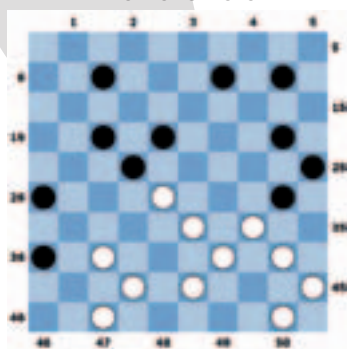
Samarkand 1969. V.l.n.r. Tolk Valla, honeymooners Roelie en Jan de Ruiter en Ruud Palmer laten zich vereeuwigen voor de grote moskee. Fotograaf onbekend, privécollectie Fred Ivens.

Problematiek versus Partijspel: worden twee werelden weer één?

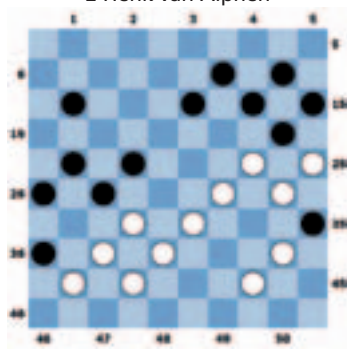
KELLER, VOORZITTER VAN DE PROBLEMISTENBOND

„Wij problemisten krijgen te weinig ruimte in Het Damspel“, klaagden problemisten in de jaren '30. „We stichten onze eigen bond.“ Zeventig jaar geleden, in 1941, dertig jaar na de oprichting van de Nederlandse Dambond, was het zover. Maar een tweede dambond mocht niet van de bezetter. Die wilde alle dammers onder één dak, zo kon hij beter controle uitoefenen. Daarom ging de problemistenbond Kring voor Damproblematiek heten. De eerste Kring-voorzitter was R.C. Keller. Keller, de partijspeler? Jazeker! Hij droeg de problematiek een warm hart toe en heeft ook problemen gemaakt. Wat denkt u van diagram 1 uit 1941, oplossing **31, 41, 35, 13, 2 (34) 30, 30, 34**. Mooi toch?

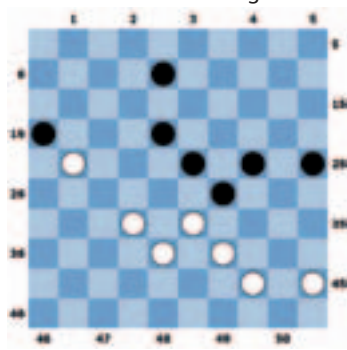
1 Reinier C. Keller

2 Henk van Alphen

3 Herman de Jongh

Omstreeks 1970 stond diagram 2 in Het Damspel, oplossing 19, 3, 25, 338, 20, 34, 12, 31, 6. De auteur was destijds onbekend. Van wie kon dit prachtige probleem zijn, met de witte dam die een lange reis maakt? Keller belde ervoor naar zijn vriend Herman de Jongh. Ook deze topdammer componeerde en was in problematiek geïnteresseerd. De Jongh maakte diagram 3 in 1936: **338** en de rest wijst zich vanzelf.

Toen Keller het telefoontje met De Jongh pleegde, had beslist niet elk probleem hun belangstelling. Daar hadden problemisten zelf schuld aan. Er heerste een rare mentaliteit. In 1967 kreeg ik de taak de probleemrubriek in HD te vullen. In rommel had ik geen trek, schreef ik. „Nou nou, wat zo'n snotneus zich wel inbeelde?“ enzovoorts. Een problemist maakte een probleem, stuurde het naar de redacteur en die zette het in Het Damspel. Zo hoorde dat. Het problemistenblad heette De Problemist. Het blad verscheen in zijn geschiedenis tweemaal met een extra uitgave, barstensvol problemen die de redacteur niet goed genoeg had bevonden voor publicatie. Troep weigeren kon niet, dat was *not done*.

DE HEILIGE REGELTJES

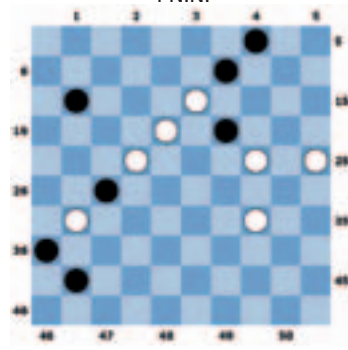
Wat problemisten ontzettend belangrijk vonden waren regeltjes. Ze voerden eindeloze discussies over één enkele schijf in een probleem, of die nou wel of niet figurant was. De kwaliteit geraakte op het tweede plan: een goed probleem was een probleem dat voldeed aan de regels. De argeloze partijspeler die per ongeluk De Problemist onder ogen kreeg zag zich geconfronteerd met pagina's vol geheimtaal over partiële bijoplosbaarheid, onnatuurlijke slagverlenging, oneconomisch afgeven en noem maar op. Op die manier zong de problematiek zich geheel los van het partijspel, het werden twee gescheiden werelden.

BRR, EEN PROBLEEM

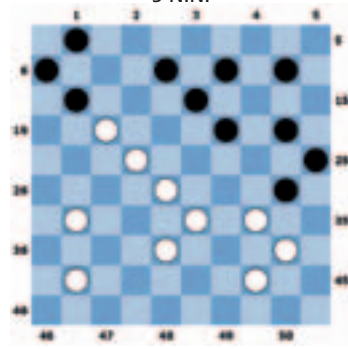
Daar kwam nog een ontwikkeling bij: wanneer je per jaar duizend problemen maakte, zo was de gedachte, dan was je een goeie. Een der resultaten van die gedachte staat in diagram 4 uit 1999, oplossing **250, 14, 9, 9, 3, 46**. Het idee is lastig vorm te geven: een witte schijf slaat 18x9, promoveert tot dam en maakt een rondslag. Maar dit probleem is bedroevend, de aanvangsstand zo mogelijk nog meer

bedroevend. Een probleem, *brr*. Hetzelfde idee is uitgewerkt in diagram 5 uit 1979, oplossing **18, 23, 12, 9, 4, 2**, met een Spaans eindspel uit de 16e eeuw. Wat een wereld van verschil biedt alleen al de aanblik. Maar ook inhoudelijk, met een zwarte dam die over het bord zwiert, en een witte schijf die 18x9 kan slaan doordat wit met de slag 23x12 de zwarte schijf op 9 weghaalt.

4 N.N.

5 N.N.

Een minderheid onder de problemisten hoopt weer aansluiting te vinden bij de partijspeler door mooie standen te presenteren. Dan zijn partijspelers best bereid een probleem op te lossen of na te spelen, verwachten ze. Maar werkt het wel zo, heeft de scheiding tussen partijspeler en problemist niet te lang geduurd?

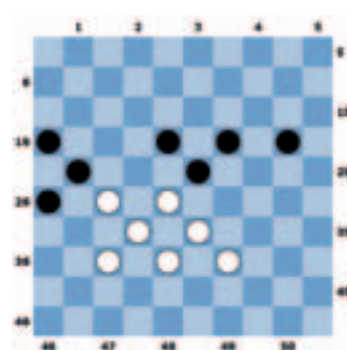
PARTIJ EN COMPOSITIES: IDENTIEKE COMBINATIE-PATRONEN

De laatste jaren tracht de problematiek op nog andere wijze de band met het partijspel te herstellen. „Een combinatie in de partij“, is tegenwoordig de gedachte, „verschilt heus niet zo veel van een combinatie in een probleem, de problemist kleedt de combinatie alleen kunstzinniger aan“. Onlangs kwam Arjen Timmer in De Problemist met een sterk staaltje. In 1965 had Gerhard Bakker een paar typische partijcombinaties

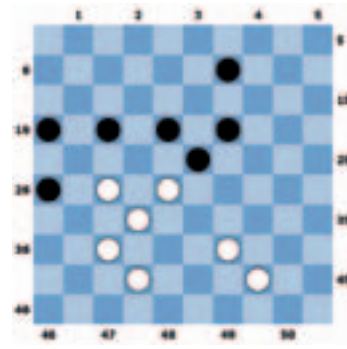

Een jonge Herman de Jongh

6 Gerhard Bakker

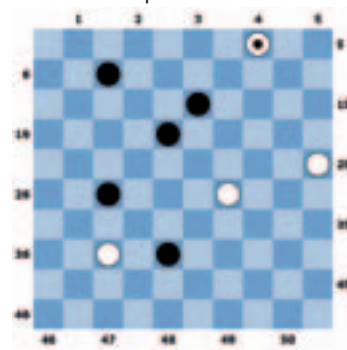

7 Ronald van de Beek

Thomy Mbongo

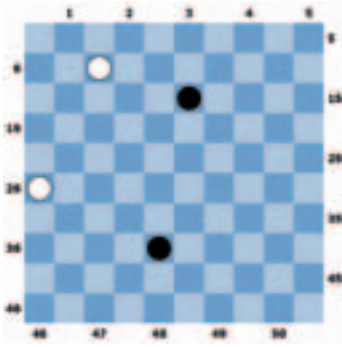
8 Jasper Lemmen

Alexander Baljakin

MINIATUURFORCINGS

9 Louis Raphaël

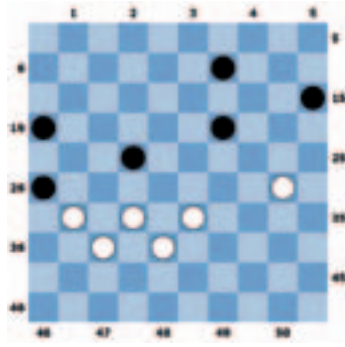

omgetoverd in een probleem door ze netjes te laten eindigen. Een daarvan staat in diagram 6, oplossing **1.27-22! 18x27 2.28-22 27x18 3.37-31 26x37 4.33x15 23-28 5.15-10! 28-32 6.38x27 21x32 7.10-05 32-38 8.05-37! 16-21 9.37-48! 38-43 10.48-26! 43x34 11.26x40/45 W+.**

Op 18 oktober 2010 speelde het eerste tiental van DES Lunteren uit tegen MO & Z Volendam, in de Ereklasse. Timmer: „Aan bord zeven moest mijn teamgenoot Ronald van de Beek het opnemen tegen de steeds sterker wordende Kameroenees Thomy Lucien Mbongo.” Op diagram 7 de stelling na **44...3-9**. Zwart staat verloren. Het ging verder met **45. 39-33 17-21 46. 44-39 9-14 47. 42-38 14-20**. En Mbongo won scherp volgens het recept-Bakker.

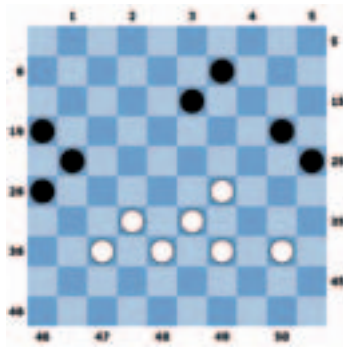
Dezelfde Arjen Timmer bouwt in De Problemist een traditie op: na een NK of WK bespreekt hij partijen die op enigerlei wijze raakvlakken met de problematiek hebben. In juni 2010 bijvoorbeeld voorzag hij het in Emmen gespeelde NK 2010 van commentaar. Hij selecteerde fragmenten uit twaalf partijen. We nemen één bespreekgeval over. Diagram 8 komt uit de partij die Alexander Baljakin zo knap van Jasper Lemmen won. Dat ging zo: **58.4-15 18-22 59.15-24 13-18 60.24-2 7-12 61.2-16**. Nu faalt **61...27-31 62.37x26 38-42** op het offer **63.16-27!** De Franse partijsspeeler en problemist Louis Raphaël gaf dit mooie damoffer in 1909 problematiek gestalte in diagram 9. Wit drijft eerst schijf 13 naar 22, vervolgens 38 naar 42 en slaat dan toe.

10 Frans Hermelink

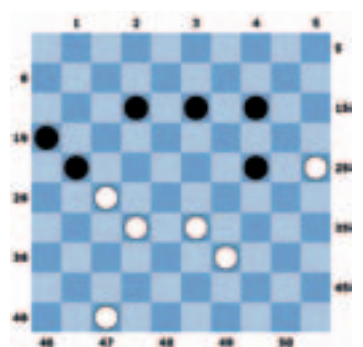
Ter gelegenheid van het 70-jarig bestaan ontving elke abonnee op het blad De Problemist een jubileumboek getiteld Miniatuurforcings. Een miniatuurforcing is een probleem van hoogstens 8x8 schijven met een of meer gedwongen zwarte zetten. Er staan ongeveer 200 diagrammen in, en elke stand kan zo in de partij op het bord verschijnen. In diagram 10 heeft zwart **0...18-22** gespeeld om 1.31-27 te verhinderen. Dat wit nu 1.32-27 speelt lijkt geen punt, want, zo redeneert zwart, ik offer 1...22-28 en speel vervolgens 2...15-20. Dan herover ik mijn

11 Lammert Schut

schijf, want wit mag niet achterlopen met 3.30-25 wegens de plakker 3...16-21!. Maar zwart had iets over het hoofd gezien. Dus **1.32-27 22-28 2.33x22 15-20**. Nu toch verrassend 3.30-25 16-21 4.25x3 21x41 (op 4...21x43 volgt 5.37-32!) **5.3-17 26x37 6.17-6!** en zwart is verloren! (op 6...41-46 volgt 7.38-32 37x17 8.6x5). Winst in diagram 11: **1.32-28**, dreigend met 28-22 het zwarte driehoekje af te snijden. Dus moet zwart **1...21-27**. Wit brengt nu met **2.29-23** een nieuwe (doorbraak)dreiging in het spel. Zwart antwoordt verplicht **2...16-21**.

12 Jannes van der Wal

Wit gaat naar dam met het Zetje van Weiss: **3.23-19 13x24 4.28-22 27x18 5.37-31 26x37 6.38-32 37x28 7.33x4**. En dan het fraaie slot: **7...24-30 8.40-34 20-24 9.4-15 21-26 10.15x38 26-31 11.38-49 30-35** (anders 49-35) **12.34-30 25x43 13.49x36 35-40 14.36-22 40-45 15.22-50**.

Jannes van der Wal leeft ook voort als problemist, zie diagram 12. Hij won met **1.39-34! 24-30* 2.32-28! 21x23 3.25-20 30x28 4.20x7 28-33 5.7-1 23-28 6.1-6 16-21 7.47-42 28-32 8.6x39 21-26 9.39-48 26-31 10.48-43 32-37 11.43-48 37-41 12.42-37!**

Wanneer u €15,- + €2,- verzendkosten overmaakt op rekening 40.09.61.520 ten name van A. van der Stoep, Hooge Zwaluwe, kunt u genieten van 200 van dit soort fraaie composities. U kunt ook voor anderhalf jaar een abonnement nemen op De Problemist, ingaande oktober 2010, dan krijgt u het boek gratis. Maak daarvoor € 45,- over op rekening 40.76.90 ten name van Kring voor Damproblematiek - Penn. KVD.

DAMCLUBS EN JEUGDDAMMERS GRIJP DEZE KANS: DE MAATSCHAPPELIJKE STAGE!

Alle leerlingen die in het schooljaar 2011-2012 starten in het voortgezet onderwijs (praktijkonderwijs, vmbo, havo en vwo) moeten een maatschappelijke stage lopen van minimaal 30 uur. Voor damclubs is dit een buitenkans want in de maatschappelijke stage gaat het om het doen van vrijwilligerswerk, bijvoorbeeld voor en bij de damclub!

De school is verantwoordelijk voor de maatschappelijke stage van haar leerlingen. Voorbereiding en evaluatie liggen in handen van de school. Ook bepaalt de school wat wel of niet geschikt is als maatschappelijke stage. Samen met de leerlingen maakt de school goede afspraken over de uitvoering van de maatschappelijke stage, onder andere over begeleiding.

De leerling kan zelf een stage bedenken en aan school vragen of deze geschikt is als maatschappelijke stage. Alles is mogelijk, als het maar gaat om vrijwilligerswerk. Het vraagt om creativiteit van scholen, damclubs en stagemakelaars om alle leerlingen een leuke en uitdagende stageplek te bieden.

De damclub kan behalve via de eigen jeugdleden ook via een school of stagemakelaar in contact komen met stagiaires.

Op <http://www.maatschappelijkstage.nl> is meer te lezen over deze belangrijke ontwikkeling die vraagt om ondernemende damclubs die hierop inspelen.

Spelregels, wedstrijdregels en rendement

Meurs-Derckx NK 17 april 2010

TEKST BERT DOLLEKAMP FOTO HARRY DE GROOT

In het tweede deel van deze serie heb ik u acht stellingen (beweringen, geen diagrammen) over de toekomst van het damspel voorgelegd. Nou is het met stellingen net als in dampartijen zo dat de ene stelling beter lukt dan de andere. Sommige standjes heb je meteen door, andere gaan je boven de pet. Bepaalde varianten voeren linea recta naar winst, totdat iemand een levensgroot lek ontdekt. Bovendien is er een grote variëteit aan persoonlijke smaken. De een houdt van spektakel en complexe standen, de ander van abstracte laveerstandjes. Maar wat het damspel en de discussies eromheen zo aardig maakt: het is voer voor analyse. Ik stel voor om ook deze serie als zodanig te beschouwen. De stellingen betreffen een aantal min of meer samenhangende thema's rond het damspel:

- (1) potentie, (2) krimp, (3) integratie, (4) leren dammen
- (5), de weg naar de top, (6) topsport versus breedtesport, (7) sport en regelgeving (8) ons denkproces

In dit nummer ligt het accent op de regelgeving. Daarover beweer ik het volgende:

Stelling 6: *Recreatiesport en topsport liggen in elkaars verlengde en zijn van elkaar afhankelijk. Voor de profilering, de ontwikkeling en het aanzien van de sport is het echter aantoonbaar contraproductief om beide categorieën in officiële wedstrijden op een hoop te vegen, zoals is gebeurd in de halve finales NK en het EK 2010.*

Stelling 7: *In het damspel als wedstrijdsport zijn, net als in elke andere sport, speltechnisch niveau en speelstijl onverbrekkelijk verbonden met aspecten als inzet, tactisch vermogen, fysieke fitheid, handelingssnelheid, zelfvertrouwen en mentaliteit. De regelgeving van wedstrijden en toernooien dient recht te doen aan deze samenhang..*

In een poging enige greep op de materie te krijgen leg ik u het volgende schema voor.

Spelregels	Wedstrijdregels	Rendement
• Dammen • Plusremise • Doordammen • Regels dam • Curiosa • ...	• Rondtoernooi • Zwitsers • Knock-Out • Speeltempo • Puntentelling • Deelnemers	• Spel • Sport • Publiciteit • Leden • Budget • ...

Binnen elk vakje en elke kolom kunnen we in principe eindeloos variëren. Het idee is dat we met een slimme combinatie van spelregels en wedstrijdregels tot het gewenste rendement komen. We gaan eens kijken wat een dergelijke benadering oplevert.

SPELREGELS

We brengen eerst een bezoekje aan de linker kolom: de spelregels. De zoektocht naar de perfecte balans is zo oud als het spel zelf. Mede omdat het damspel vele smaken kent is het als georganiseerde sport niet zoals het schaakspel wereldwijd 'gesetteld'. We zullen daarom met sterke argumenten moeten komen om het klassieke 10x10 spel fundamenteel te wijzigen. Waarbij eigenlijk maar één argument telt: de vele remises op topniveau. Vooral de afgelopen decennia wordt er geëxperimenteerd met tal van varianten op ons mooie spel. Voornaamste drijfveer is de respectabele maar soms wanhopig aandoende behoefte van bestuurders, organisatoren en spelers om de gestaag doorzettende krimp (*Thema 2*) te stoppen en de sleutel naar brede populariteit en erkenning (*Thema 1*) te vinden.

Aan een van de varianten is onlosmakelijk de naam van Jannes van der Wal verbonden: *Doordammen*. Vlak voor zijn dood in 1996 zette de oud-wereldkampioen zijn oplossing voor het remiseprobleem op papier. Met een simpele handgreep schoof hij de remisegrens een stukje op en definieerde een duurzame voorsprong van drie schijven (waarbij een dam voor twee telt) als winst. De uitvoering in het eerste en enige NK Doordammen in december 1996 mocht Jannes niet meer meemaken. Vijftien jaar later moeten we vaststellen dat het doordammen in zijn oorspronkelijke vorm niet is aangeslagen. Het remiseprobleem wordt met behoud van een duidelijke uitslag (2-0 of 1-1) keurig opgelost, maar de glasheldere regel dat wie alles slaat wint, gaat niet meer op.¹ Dat kun je ondervangen door de regels rond de dam aan te passen. Eric van Dusseldorp geeft op zijn site een mooi historisch overzicht. Zo heft het zogeheten *Killer* (je moet direct achter de laatst geslagen dam landen) volgens de kenners de remise vrijwel op. Afgezien van de akelige benaming (wie doet zijn kind op Killer?) is het de vraag wat het oplost. Dammen in de huidige vorm is in essentie voor 100 procent van de huisdammers en 95 procent van de bondsleden een schitterend spel. Ik doe dit jaar weer met veel genoegen mee aan het Gronings kampioenschap. Gemiddelde rating rond de 1200. Zwak genoeg om het verschil te kunnen maken met de huidige regels. Remise is daarbij evenals op vele onderlinge en clubcompetities een waardevolle uitslag. Die veelal tot stand komt na wederzijdse kansen en fouten en volkomen gelijkwaardig, zwaarbevochten, of onverdiend kan zijn. Alles afwegende zou ik dit stukje over de spelregels willen afsluiten met de volgende stelling: *De ruime remisemarge in het damspel maakt het lastig om het krachtsverschil tussen zo'n 500 spelers van (sub) top niveau in de score uit te drukken, maar vormt voor het overgrote deel van de (huis) dammers geen enkel probleem. Ook omdat alternatieven tot op heden niet aanslaan is er vooralsnog geen aanleiding om de huidige spelregels structureel te wijzigen.*

RENDEMENT EN WEDSTRIJDREGELS

We laten de spelregels even rusten en gaan na of het gewenste rendement ons bij een doelmatige wedstrijdformule brengt. Dat doen we aan de hand van twee voorbeelden: een terugblik op het in augustus 2011 gespeelde MTB Open in Hoogeveen en een korte vooruitblik op het aanstaande EK 2012, waarvoor het naburige Emmen zich heeft aangemeld. Allereerst moeten we nagaan hoe zwaarwegend de verschillende factoren zijn. Ik doe dat nu door tien punten te verdelen. Uiteraard maken de direct betrokkenen (organisatoren, bestuurders, spelers) hun eigen afweging. Het gaat nu om de manier van redeneren: eerst het doel, dan de methode.

Rendement	MTB Open Hoogeveen 2010	EK Emmen 2012
• Spel	4	1
• Sport	1	4
• Publiciteit	1	3
• Leden	2	0
• Budget	2	2

MTB OPEN HOOGEVEEN 2011

Afgelopen zomer werd in Hoogeveen het *Mijnheer Truck Banden* Damtoernooi gespeeld. Onschuldig toernooitje volgens beproefde vakantieformule, waarin grootmeesters, subtoppers en recreanten een weekje in een grote Zwitserse pot zitten. Roel Boomstra kwam als winnaar tevoorschijn, een punt voor een door Alexander Baljakin aangevoerd vijftal. Jammer voor Alexander was dat hij in de slotronde Trofimov liet ontsnappen, want dan was hij Roel op weerstandspunten ruim voorgebleven. Het rendement zocht men in Hoogeveen vooral in de categorie *spel*, terwijl ook de leden (liefhebbers) en het (beperkte) *budget* aandacht behoeften. Weekje lekker dammen voor weinig geld voor een mooie mix van liefhebbers (leden) en cracks. Dat heeft de organisatie in Hoogeveen goed gedaan. Overigens leent zo'n toernooi zich ook prima voor experimenten met alternatieve regels.

EK EMMEN 2012

Over een jaar wordt het EK vermoedelijk in het naburige Emmen gespeeld. In een oogopslag zien we het verschil in gewenst rendement. *Sport* en *publiciteit* staan nu met stip bovenaan. En dus zal een kopie van Hoogeveen niet zomaar werken. Meteen komt *Stelling 6* om de hoek kijken. Het is in veler ogen de topsport onwaardig als allerlei toeristen en middelmatige spelers vrij kunnen inschrijven, zoals bijvoorbeeld in het EK 2010 en de halve finales van het NK. Het werkt willekeur in de hand en demotiveert onze grootmeesters, terwijl de interesse van de media als sneeuw voor de zon verdwijnt. Door selectief met het deelnemersveld te zijn, kan men alvast een voorwaarde voor een mooi toernooi scheppen. Vervolgens moet een wedstrijdssysteem worden gekozen. Een klassiek rondtoernooi is alleen uitvoerbaar (betaalbaar) bij een beperkt aantal deelnemers. Dus neigt men ook in Emmen naar Zwitsers. Een nogal riskante keuze, weten we uit talloze voorbeelden, zoals recent het EK 2010, de halve finales 2011 en ook de Worldcup in Ufa, waar topspelers als Boomstra, Valneris, Scholma, Van den Akker, Gantwarg en Tsjizjov op volstrekt ondoorzichtige en dubieuze gronden de boot misten. Dat is frustrerend voor de betrokkenen. Bovendien is het voor het (dam) publiek en voor de media vaak helemaal niet duidelijk wanneer en hoe de beslissing valt. In vrijwel elke sport van betekenis wordt daarom in elk geval in de slotfase van kampioenschappen via play-offs naar de finale toegewerkt, waarbij alle in *Stelling 7* genoemde factoren tot hun recht komen. Daarbij kunnen we in navolging van de aanstaande Worldcup finale in Beijing een mix van speeltempo's hanteren. Bijvoorbeeld naar een idee van Emmenaar Jacob Okken een serie met achtereenvolgens *1 reguliere partij (1x4 pt)*, *2 rapide (2x2 pt)* en *4 blitz partijen (4 x 1pt)* met bij 6-6 een *tiebreak volgens Georgiev systeem*. Waarbij dus elke partij meetelt in de eindscore.

De essentie is steeds dat de beslissing achter het bord valt. Dan maak je echte topsport met alle ingrediënten die erbij horen, inclusief dramatische momenten en fortuinlijke zeges. Dan trek je publiciteit op het door jou geplande moment. En heb je de beste kans op sponsors. Wereldkampioen Alexander Georgiev is alvast een groot voorstander en wil er graag mee aan de slag. Wie volgt?

¹ De huidige plusremise is een soort rudiment van het doordammen. Van der Wal zou het maar een slap aftreksel vinden. Hij schoof de remisegrens liever een stukje op en wist ook wel dat hij zo een geheel nieuw spel introduceerde. Vandaar de naam doordammen.

De eerste Thaise dammer op het internationale bord

TEKST EN FOTO ERIC VAN DUSSELDORP

Thailand Open 2011 kende een opmerkelijke deelnemer: Damrong Yuabang Sai. Damrong komt uit de Thaise stad Kanchanaburi, op een steenworp afstand van de roemruchte Bridge over the River Kwai. Hij was de eerste en tot nog toe enige Thaise deelnemer aan een internationaal 10x10-damtoernooi.

Damrong Yuabang Sai laat in de eerste ronde tegen Nerin Bisseswar direct zien uit het juiste damhout te zijn gesneden: in een geladen klassieke stelling weet hij met een offer van Dussaut beslissend voordeel naar zich toe te trekken.

Communiceren met onze damvriend uit het land van de glimlach is niet zo heel makkelijk. Zoals de meeste Thaise mensen buiten het toeristengebied kent hij geen woord Engels, zelfs woordjes als "yes" en "no" zijn hem onbekend. Mathieu Corporaal van het bekende Nederlandse guesthouse Tulip House in Jomtien trad daarom op als tolk.

Hoe lang damt u al?

"Ik dam al zo'n dertig jaar, maar tot voor kort uitsluitend de Thaise variant van het spel." (EvD: Dat is op de 64 velden, achteruitslaan mag niet, meerslag gaat niet voor en... de dam slaat ongeveer als de zogenaamde 'killer-dam' (de dam moet direct stoppen achter een geslagen dam), waardoor een twee-om-één dammeneindspel gewonnen is voor de meerderheidspartij.)

Kunt u iets vertellen over uw successen in het Thaise spel?

"Elk jaar is er in Bangkok, tegenover het Koninklijk Paleis, een groot damtoernooi, eigenlijk

een open Thais kampioenschap. Afgelopen keer werd ik kampioen in de variant met 12 tegen 12 schijven, dus drie rijen per persoon, in de beginstand. Op straat zie je veel vaker dat spelers met 8 tegen 8 schijven, dus ieder twee rijen, beginnen. In die spelvariant werd ik twee jaar geleden, tijdens datzelfde toernooi, kampioen."

Hoe bent u met het internationale spel in contact gekomen?

"Ik ben daar zo'n zes maanden geleden eigenlijk bij toeval mee in aanraking gekomen toen ik wat aan het surfen was op internet. Op een gegeven ogenblik stuitte ik op de denksportsite PlayOK (EvD: <http://www.playok.com>, het voormalige Kurnik). Op de afdeling 'internationaal dammen' begon ik gewoon te spelen en ontmoette daar veel dammers uit Nederland, maar ook uit bijvoorbeeld Polen en Rusland. Ik kwam er een Nederlander tegen met de nickname d2d. We communiceren via Google Translate. Wat ik in het Thais typ, verschijnt voor hem gelijk in het Engels. Zijn

antwoord wordt dan direct weer vertaald naar het Thais. Zo 'praten' we snel met elkaar, zonder ook maar een woord van elkaars taal te begrijpen. Hij heeft mij weggwijs gemaakt in het internationale spel en veel tips gegeven. Inmiddels heb ik al ruim duizend partijen op PlayOK gespeeld, ik speel er per dag zo'n vier uur en dan gemiddeld twaalf partijen. In de meeste toernooitjes eindig ik inmiddels met een bovengemiddelde score."

Wat vindt u van het internationale toernooi Thailand Open?

"Ik ben erg enthousiast over het toernooi en vind het heel leuk om mee te spelen. Het aardige is dat ik nu tegen echte mensen van vlees en bloed speel. Op beslissende momenten heb ik toch nog wel moeite met bepaalde regels, vooral met de terugslagregel. Ook het noteren gaat me niet altijd even gemakkelijk af. Over mijn spel ben ik redelijk tevreden, maar er had zeker meer ingezeten. Door meer van dit soort toernooien te spelen, hoop ik een rating te krijgen en langzaam maar zeker te stijgen op de wereldranglijst."

Zijn er meer Thaise dammers die 10x10 internationaal spelen?

"Om eerlijk te zijn ken ik niemand. Er zijn natuurlijk verder ook geen toernooien, behalve dan via internet. Maar ik wil dat daar snel verandering in komt. Zo ben ik van plan om het internationale spel in Bangkok te gaan introduceren bij straattoernooitjes. Het is goed om jong te beginnen, dus vooral kinderen probeer ik enthousiast te maken voor het spel."

Denkt u dat er volgend jaar meer Thaise dammers aan Thailand Open deelnemen?

"Zelf speel ik volgend jaar graag mee, en ik hoop enkele dammers mee te krijgen, maar ik zal ze het

spel natuurlijk wel eerst moeten leren. Er is op de grootste Thaise denksport- en spelletjessite gelukkig veel aandacht voor Thailand Open en het internationale spel in het algemeen. Dat moet toch zijn vruchten kunnen afwerpen."

In welk jaar gaat een Thaise dammer Thailand Open winnen?

"Dat durf ik niet te zeggen, maar er zijn wel heel veel goede dammers op het Thaise bord. De overstap naar het internationale bord is best lastig, maar toch wel te doen. Dat zie je aan mij. Ik denk dat dit toernooi binnen tien jaar door een Thai gewonnen gaat worden. En het liefst natuurlijk door mijzelf!"

Damrong opent zijn laptop en laat twee pagina's zien.
<http://www.thaibg.com/board/view.php?topic=24931> en
<http://www.thaibg.com/board/view.php?topic=24932>.

"Soewaaai maak maak," roep ik, en dat is Thais voor heel erg mooi. Als je iets wilt propageren, dan is dit een uitstekende manier!

Piet Bouma (rechts) en KNDB-voorzitter Johan Haijink.

KNDB PROMOTIE- EN VERNIEUWINGSPRIJS VOOR PIET BOUMA

Tijdens de bondsraadsvergadering van zaterdag 25 juni ontving Piet Bouma de KNDB Promotie- en vernieuwingsprijs 2010 voor zijn niet aflatende inspanningen voor het door hem opgezette <http://toernooibase.kndb.nl> en de hoog gewaardeerde nieuwsberichten die hij er vorig jaar introduceerde. In zijn dankwoord benadrukte Bouma dat Toernooibase niet zonder de hulp van vele andere vrijwilligers zou kunnen bestaan en bedankte Geb Kos, Toby Hage, Johan Teake Dekker, Hendrik Veenstra, Paul Wijninga, Danny Staal, Jan Masselink, Alexander Presman, Klaas Bor, Wieger Wesselink, Huub van de Wetering en Gerard de Groot in het bijzonder voor hun bijdrage. Bouma: „IT is heel belangrijk en de mensen die het doen blijven achter de schermen. Ik vind dat deze prijs daarom ook voor hen is.”

NIEUWE LEDEN

Rob Aartsen, DV Becha; Rober van Acquoy, GDC Gorinchem; Bart Adema, DC Huizum; René Alderliesten, DES Lunteren; Fred van Amersfoort DVSB; Frerik Andriessen, Witte van Moort; Jolien Annink, Orfam Telecom Twente; Sven Appel, SNA; Pieter van Asseldonk, WSDV; Satyam Baars, Damcombinatie Nijmegen; Albert Bakhuis, Witte van Moort; Dick Beking, DVSB; Johan Beltman, DC Hengelo; Robin van de Berg, Orfam Telecom Twente; Bram Boer, DVSB; Martin Boersbroek, DC Heerenveen; Rende Bolhuis, DDV; Gerrit Boom, DC Ravenshorst Nijverdal; Han Borgman, EDC Enschede; Luuk Bosveld, Orfam Telecom Twente; Laura Brons, Heijmans Excelsior; Furkan Camveren, SNA; Bram Cysouw, DES Lunteren; Ries van Ee, DES Lunteren; Hanco Elenbaas, Gandhi; Eva Eummelen, DV Becha; Marcel Eummelen, DV Becha; Sarah Eummelen, DV Becha; Friso Fennema, DC Den Haag; Willem Fokkert, Witte van Moort; Roland Förster, Ons Genoegen; Ben Gehrke, DC Den Haag; Dirk van Genderen, De Kroonschijf; A. van Ginkel, DAWO; Frans Goossens, CEMA\De Vaste Zet; Thomas Gortemaker, Orfam Telecom Twente; Nico Groenendijk, DV Van Stigt Thans; Jan Groeneveld, DC Eye-T Webdesign/OG; Jelle Groeneveld, DV Van Stigt Thans; Evert van Grondelle, DVSB; Dirk van Haaster, SNA; Jan Haijink, DSV Ons Genoegen; Jort Hazenberg, DC IJmuiden; Bennie Hendriks, Witte van Moort; Jaap van Hierden, DES Lunteren; M. Hoek, HDC; Theo van den Hoek, DC Zenderstad; Piet Hofstee, Personeelsvereniging NS; Hanna Hoogenraad, DES Lunteren; T. van IJl, DC Westlandse Dam Combinatie; Marijn Jans, DV Becha; Folkert Jansen, DV Becha; Ivar Jansen, DV Becha; Albert Kamps, DG Het Noorden; J. Katerberg, DC Vries; Ferry Kemperman, CTD Arnhem; Johan Kesselaar, DCAagtekerke; Jo Ketelaars, Ons Genoegen; Rik Keurentjes, Damvereniging VBI; Martijn van der Klis, DC Zenderstad; Marco de Koning, Constant-Charlois Rotterdam; Henk Koomans,

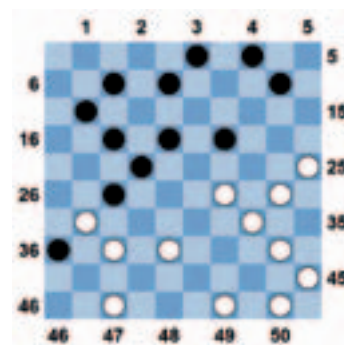
KNDB PERSONALIA

DDV; Sabina Kovalevskaja, DGHet Noorden; Maurice Kreeft, Orfam Telecom Twente; Ype Kroodsma, TTS; Matthias de Kruijff, WSDV; Alijn Kuijter, Denk en Zet; Vita Kuijter, Denk en Zet; Brent van Leenen, SNA; Jort van Leenen, SNA; Alfred van Lenthe, DEZ Laren; Alfred van Lenthe, DC Ravenshorst Nijverdal; Vincent Lievense, DCZoranet Zwolle; Ben van der Linden, DC Zenderstad; Hans Luchies, WSDV; Wouter Ludwig, Ons Genoegen Utrecht; Nico Lugthart, SSS; Fabian Lussenberg, SNA; Thomas Luyt, SNA; Chulong Ma, Orfam Telecom Twente; Mark Makrovitch, DIOS Achterhoek; Thomy Mbongo, Witte van Moort; Bas Messemaker, DCApeldoorn; Tom Meurs, Denk en Zet; Theo Meurs, Denk en Zet; Marco Mies, De Variant; Bart Mioch, Denk en Zet; Kamanda Mulaya, DV Van Stigt Thans; Exupery Mwenedata, SNA; Jan van den Ouden, DC Aagtekerke; Ger Pisters, Raes DC Maastricht; Henk Prak, DG Het Noorden; Geert Prinsen, DV Van Stigt Thans; C. Ravenhorst, DAWO; Gerrit Reitsma, DC Huizum; Nafta Rijgersberg, DOS Delft; Nel Rijgersberg-Kropmans, DOS Delft; Gerrit Roeterdink, DES Lunteren; Henk Ruiterkamp, DC Aagtekerke; Koos van Savooijen, Constant-Charlois Rotterdam; Anne Schippers, DVBecha; Theo Schippers, DV Becha; Wim Schrader, DC Westlandse Dam Combinatie; Alexander Schwarzman, Witte van Moort; Niels Seine, SNA; Tymo Smids, SNA; Jan Snijder, Tamek Damkring Marknesse; Henk Spaan, Ons Genoegen; Willem Speksnijder, DEZ/NGKZ; Dinant Spieker, Dammers uit Oost; Dinand Stegeman, DES Lunteren; Michel Stempher, Orfam Telecom Twente; Patrick Stork, DV Van Stigt Thans; Amy Strikker, Orfam Telecom Twente; Igor Tchartoriski, EDC Enschede; Frans Teijn, DC Den Haag; Bo Thier, SNA; Andrew Tjon A Ong, ADG; F. Toet, DCWestlandse Dam Combinatie; Andrei Tolchikov, Witte van Moort; Alexei Tsjizjov, DCApeldoorn; Evgeni Vatoetin, DC Apeldoorn; Coby van der Veen, DV Becha; Jaap Veenendaal, DES Lunteren; Rinus Veenstra, DC Heerenveen; Romeo Veldhuis, Orfam Telecom Twente; Rik van Velzen, CEMA\De Vaste Zet; Dirk Vet, VAD; Dik de Voogd, Denk en Zet; Danny van der Voort, DC Westlandse Dam Combinatie; Jappie de Vries, De Oldehoeve; Louw Walraven, DCAagtekerke; Ysbrand Walstra, DC TOG; Bouke van der Werff, BEGB Britsum; Ylario Westenburger, SNA; Paul Wijninga, BDSV; Björn Winkel, Hijken DTC; Sven Winkel, Denk en Zet; Sven Winkel, DC Den Haag; Mats Wolthaus, RDC Rijsburg; Mei-Jhi Wu, Damvereniging VBI.

OVERLEDEN

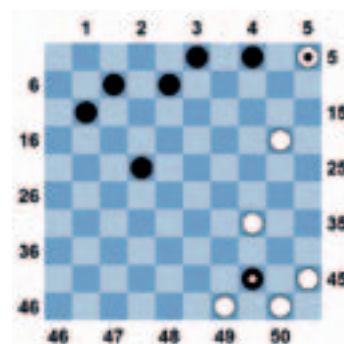
Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van:
W.H. Verheijen, DC Zevenaar; W. Terlouw, DamRa Raalte; P. Janssen, DIOS Brunssum; S.S. Reekers, BEGB Britsum, DC Eensgezindheid; H. Bötzel, WSDV Wageningen; J. Voogt, De Lier; A. Wildvank, persoonlijk lid KNDB; J. Geerling, DC Almere; J. Visser, DC Hemrik e.o.; C.H. Ahlers, DC Emmen

Diagram 1

De enige winnende damzet is
1. 38-32!! 27x38 2. 25-20!!!
36x27 3. 47-42 38x47 4. 37-32
47x44 5. 32x5 met sleutelstand.

Diagram 2

Dus bijv. nog ... **44-33 6. 5-10!!**
4x24 7. 34-30 24x35 8. 45-40
35x44 9. 50x6! +.

Hebt u het in de gaten? De dam op 33 wordt in het geheel niet gebracht, niet eens via een 'dwangslag'. Dat betekent: de dam brengt zichzelf ten offer, niet 'slaande', maar, zichzelf offerend, 'zettend' met **5...44-33**. Dat was het **wezenlijke thema** van het coverdiagram van HD02!

PROBLEMATIEK

LEEN DE ROOIJ | Benonigaard 19 | 6831 BL Arnhem | l.de.rooij@xmsnet.nl

Afscheid

Ik heb er nooit een geheim van gemaakt: „Als ik 70 word, stop ik met de rubriek.” In oktober is het zover. Met veel plezier heb ik over de damproblematiek geschreven, maar nu moet een ander het van me overnemen. Bij mijn aantreden had ik drie voornemens: meer oplossers aantrekken, afwisselende rubrieken schrijven en partijproblemen introduceren. Het eerste is aardig gelukt. Doordat mijn voorganger in zijn laatste jaren geestelijk hard achteruitging, waren er nog maar een paar trouwe oplossers overgebleven. Nu neemt er weer een dertigtal deel aan de ladderwedstrijd. Of het tweede streven is gelukt, mogen de lezers bepalen.

Hans Jansen

PARTIJPROBLEMEN

Mijn derde doel heb ik niet kunnen verwezenlijken. Ondanks het feit dat ik had aangegeven partijachtige problemen met een zekere soepelheid te zullen behandelen, bleven inzendingen van partijspelers achterwege. In deze laatste rubriek kan ik u echter een probleem laten zien van Jasper Lemmen. De stand van Hans Jansen haalde ik uit het trainingsmateriaal dat bij VBI Huissen wordt gebruikt. Martin van Dijk stuurde een partijachtige stand op een idee dat Adri Geurts en ik kortgeleden onder handen hadden genomen. Ook hier komt schuifwerk aan te pas. Arjen Timmers problemen stralen immer een serene rust uit.

VIER JAARGETIJDEN

Ik begin met twee problemen van componisten van vroeger. Toen ik luisterde naar de muziek van de Vier Jaargetijden, kwam ik op het idee om deze problemen te laten zien. Winter en Lente: het zijn slechts twee jaargetijden, maar beiden waren gerenommeerde problemisten. Winters broer HNJ was ook een verdienstelijk problemist, maar JHJ vind ik toch nog iets beter. Behandel de stand als een partij; de combinatie zit er niet meteen in. Lente maakte uitstekende problemen. Hij debuteerde rond 1940, was daarna een aantal jaren buiten beeld, maar bij zijn herstart in 1956 was iedereen buitengewoon enthousiast over de prachtige composities die hij maakte, meestal vanuit rustige aanvangsstanden.

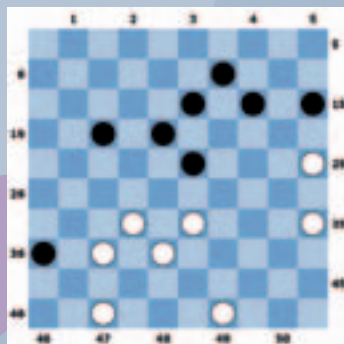
TOT SLOT

Op 2 juli 2011 was het honderd jaar geleden dat Piet Jongeneelen werd geboren. Hij was een goede vriend van me, met een spontaan en hartelijk karakter. Zijn problemen waren meestal eenvoudig, maar toch smaakvol. Van Jan Vink zien we; hoe kan het anders; een acht om acht. Aan het eind van deze betrekkelijk rustige etappe moet u twee cols beklimmen van de zwaarste categorie. Oege Dijkstra debuteert in deze rubriek met een knots van een Guerra. De Rus Perepelkin wordt alom geprezen om zijn grote kunde. Als u zijn uitsmijter hebt opgelost, zult u dat beamen. De oplossingen van deze serie moet u nog naar mij sturen, tot twee maanden na verschijning van dit nummer. Onder de oplossers worden twee prijzen van 25 euro verloot, of naar keus een jaarabonnement op De Problemist of Hoofdlijn (als u nog geen abonnee bent). Veel succes!

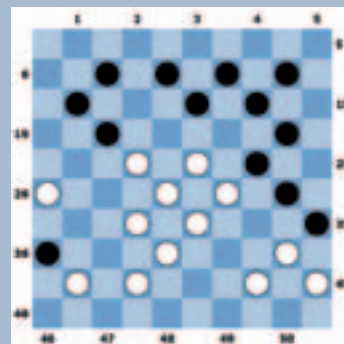
OPLOSSINGEN SERIE APRIL 2011 – UITSCHIETERS

1. (Groeneveld) 21, 10, 20, 17, 9, 2 Guerra. Het probleem is niet zo goed als het lijkt, want de stand is bijoplosbaar door 21, 350, 30, 17, 29. Dit werd door veel oplossers aangegeven. Jammer, want het brengen van een zwarte dam op 4 is toch wel apart.
2. (Degué) 471, 338, 42, 41, 227, 10, 3, 7. Een heerlijke Belgische praline. De zet 227 heeft grote gevolgen.
3. (Hummel) 39(47A) 30, 18, 24, 2 Guerra. A(23) 10, 4, 47. We zien aan het begin een mooie dwangzet, maar helaas wordt het probleem van "uitschieter" tot "uitschot" gedegradeerd door de b.o. 26, 23, 36, 33, 38, 40 of eerst 36 en later 26 en misschien ook (maar minder duidelijk) 36, 10, 18. Uijterlinde, Ramakers, Plat en P. v.d. Berg meldden deze onheuglijke tijding.

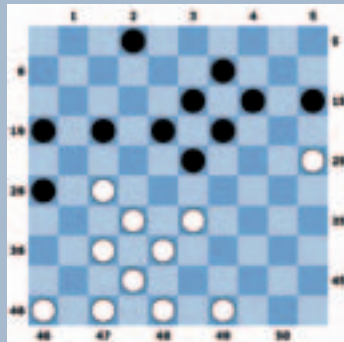
1. J.H.J. Winter

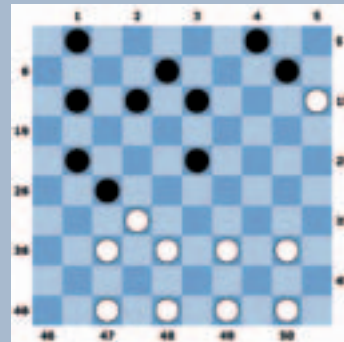
2. W. Lente

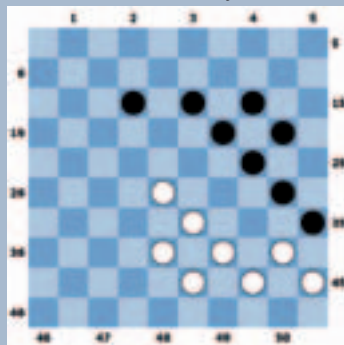
3. H. Jansen

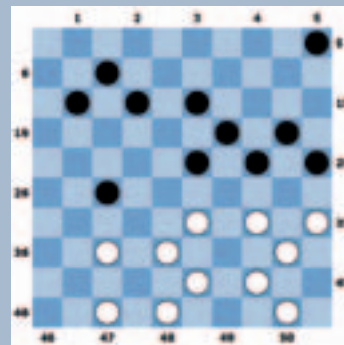
4. J. Lemmen

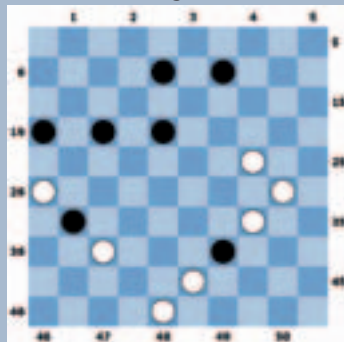
5. M. van Dijk

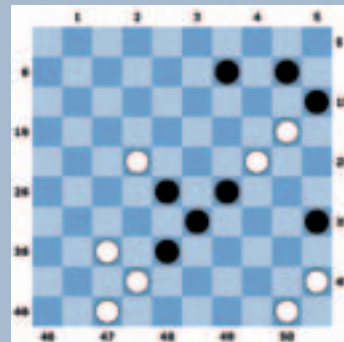
6. A. Timmer

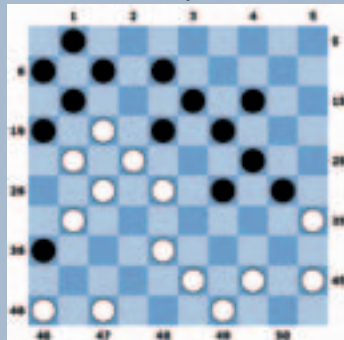
7. P. Jongeneelen

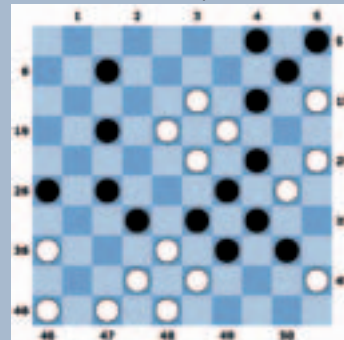
8. J.C. Vink

9. O. Dijkstra

10. S. Perepelkin

4. (Hulstein) 438, 18, 22, 28, 14, 3, 2 Guerra. Een prachtig probleem met originele meerslagen. Vooral de momenten na 28 en 14 zijn schitterend. De auteur werd door Martin van Dijk aangezet tot het maken van problemen. Helaas kunnen we niet meer van zijn producten genieten, want Hulstein is overleden.

5. (Schurer) 28(33*) 372, 471, 41, 27, 39, 38, 10. Het zou een aardig probleem zijn als de zettenverwisseling 28 (33*) 471, 372, 41, 27 geen roet in het eten gooide. Dit werd aangegeven door J. Plat.

6. (A. van Mourik) 14, 3 (40A) 9, 1(35) 40, 40. A(45) 44, 1. Het lukte Arne om vorm te geven aan een schier onbewerkbaar motief. De slag 48x40 lijkt grof, maar is noodzakelijk.

7. (De Rooij) 17 (22*) 41, 39, 38, 3, 16. Nieuw? (46) 32, 5. 46/5. U zult mijn tevredenheid begrijpen, toen het lukte om dit motief te bewerken.

8. (Viergever) 172 (8x17*) 30, 23, 28, 19, 3, 1 (31) 23 (7, 37) 23 (361, 42) 37, 27. Viergevers geweldige techniek laat hem ook bij zijn invaliditeit niet in de steek. We zien een dwangslag, drie meerslagen en een leuk slot.

9. (Faber) In de diagramstand miste helaas een witte schijf op 47. 361, 9, 439 (14) 328, 461, 9, 4, (31*) 49, 38, 350, 40, 2 Guerra. Het motief na 15x4 werd met 19 op 8 in 2000 ten doop gehouden door Jan van Tol. Een goede bewerking, al vind ik de dwangslag 3x14 housterig aandoen. Jammer van het ongemak voor de oplosers, die ik waar mogelijk (per e-mail) heb ingelicht.

10. (De Waard) 339, 294, 20, 41, 26, 28, 24, 5, 5x46, 28, 2 Guerra. Het absolute hoogtepunt van deze serie. Na 26, maar vooral na 24! zien we ongelooflijke taferelen. Waarom heeft zo'n getalenteerde problemist de harp aan de wilgen gehangen? Harry, kom terug!

LADDERSTAND

P. v.d. Berg 107, v.d. Mey en Haan 105, A. van Mourik 102, Uijterlinde 97, Lammers 90, D. v.d. Stelt 84, Kroeze 79, T. Stam 76, Koese, Aliar en Smedinga 72, Koene 69, Terpstra 67, Harkema 58, Scheltus 55, Ramakers 54, Vermin 53, Van Os 51, Reiffers 41, Uilhoorn en Adam 40, Hofman 38, Pruijs 33, Schermer 30, Davidse 29, Zwolsman 28, Joosten 24, Faber en Pronk 20, Bolts 19, Molendijk, Van Kouwen en Plat 13, Bulstra 12, Kuijper 11, Leijenaar en Schermer 10, R. Winkel 9. De prijzen gaan naar P. v.d. Berg en (na loting) L. v.d. Mey. Wilt u uw rekeningnummer doorgeven?

Jeroen van den Akker pakt wereldrecord kloksimultaandammen...

Op 4 augustus heroverde Jeroen van den Akker in Brunssum het wereldrecord kloksimultaandammen. In 2008 had hij het al eens korte tijd in handen, maar sindsdien is het verschillende keren scherper gesteld, de laatste keer door Ben Provooft in 2010.

Deze recordpoging werd georganiseerd door de Provinciale Limburgse Dam Bond (PLDB) die dit jaar 75 jaar bestaat. Burgemeester Brocken zette het evenement luister bij en verrichtte de eerste zet bij het bord van de Limburgse jeugdspeler Jitse Slump.

Van de 37 partijen won Jeroen er 22, speelde twaalf keer remise en verloor drie maal.

Met 60-14 en 81% scoorde hij ruim boven de vereiste 70%. Jeroen liep de eerste 18 zetten daadwerkelijk rondjes, daarna liep hij om de partijen te vervolgen kris kras langs zijn tegenstanders.

<http://brunssumdamtoernooi.nl>

Jeroen van den Akker, met dank aan Jac Hannen en Cor Verdel

... en verliest het weer aan Marino Barkel

Vriezenvener Marino Barkel, uitkomend voor Damclub Witte van Moort uit Westerhaar, nam zaterdag 27 augustus alweer het wereldrecord kloksimultaandammen van Jeroen van den Akker over. In de bedrijfskantine van Metaalwarenindustrie Witte van Moort uit Vriezenveen streed Barkel tegen veertig tegenstanders.

Barkel behaalde 21 overwinningen, speelde vijftien keer remise en verloor vier partijen. Dit resulteerde in een score van 57-23 en een percentage van 71%. Burgemeester Visser van Twenterand feliciteerde Barkel met een grote bos bloemen.

<http://www.damclubwittevanmoort.nl>

Marino Barkel, met dank aan Gerbrand Hessing

Henk Stoop damt duurdamrecord uit de boeken

Gewoon je ogen open houden en blijven nadenken. Dat is het principe van een wereldrecord duurdammen. Dat het oude record van 58 uur al 26 jaar op naam staat van Frans Elzenga, Lieuwe van der Mey, Theo Zoon en Nico Leemberg zou kunnen aangeven dat het niet zo eenvoudig is als het klinkt.

Voor Henk Stoop was dit geen reden om dit record niet aan te vallen als onderdeel van de viering van het 75-jarig jubileum van damvereniging Denk en Zet. Donderdagochtend 25 augustus om acht uur was voorzitter Robert-Jan van den Akker de eerste tegenstander en zaterdagavond 27 augustus om 19.00 uur werd de laatste partij tegen Freek van Stijn afgesloten. In deze 59 uur speelden in totaal veertien tegenstanders één of meer partijen tegen Henk onder het toeziend oog van leden en supporters van Denk en Zet. Robert-Jan van den Akker: „Dat Henk het zo lang vol

Henk Stoop, met dank aan Robert-Jan van den Akker

hield laat zien hoe gemotiveerd de leden van de damclub zijn en hoe leuk dammen is!" <http://www.denkenzet.nl>

SELECTIEDAG CENTRALE TRAININGEN ZATERDAG 5 NOVEMBER

Ben je jeugdspeler?

Wil je een gratis training?

Wil je een gratis testdag?

Wil je naar de selectiedag om geselecteerd te worden voor de centrale trainingen 2012?

Geef je dan op via het bondsbureau: bondsbureau@kndb.nl
Natuurlijk kan het bondsbureau je meer informatie geven, mail gerust.

Bellen kan ook: 0318-581288. Natuurlijk kun je ook overleggen met je jeugdleider. Wanneer je jezelf opgeeft, krijg je een uitnodiging opgestuurd met alle informatie.

De selectiedag is dit jaar in Huissen.

Damspel Kleingoed Gerhard Bakker

Eindspel voor de laatste dammers

www.boekenroute.nl

Telefoon: 030-2721235

9x per jaar: jan, feb, mrt;
mei, jun, jul; sep, okt, nov.

Redactie:

Nico Leenberg
Herman van Westerloo
Harm Wiersma

Vaste medewerkers:

Hein Wilsens
Theo Berends
Tjalling Goedemoed
Gerrit Boom
Michael Korenewski
Alexander Schwarzman
Alexander Getmanski

Redactie-adres:

Herman van Westerloo
Sajetplein 20
1091 DJ Amsterdam
Telefoon: 020 6942007

E-mail:

redactie@hoofdljn.nl
nj.leenberg@adsltootaal.nl
hwwest@dds.nl

Abonnement:

€ 37,50 per jaar (9 nummers)
Buitenland: € 42,50
Losse nrs: € 4,75

Gironummer:

5855797
IBAN: NL44 INGB 0005 8557 97
BIC: INGBNL2A

t.n.v. Stichting Hoofdljn

Website:

www.hoofdljn.nl

Lay-out:

Nico Leenberg
Ontwerp voorpagina:
Henk de Witt

Voor een actie
zie www.hoofdljn.nl

'Sijbrands verliest'
geschreven door Johan
Krajenbrink

Dit boekje wordt door
Krajenbrink aangeboden
voor € 23,00 (incl.
verzendkosten).

Nieuwe abonnees krijgen dit boekje
cadeau.

'Tsjizjov verliest!'
geschreven door Johan
Krajenbrink

Dit boekje wordt door
Krajenbrink aangeboden
voor € 17,00 (excl. verz.
zendkosten).

Bestaande abonnees kunnen dit boek bij
ons bestellen voor 10 euro
(incl. verzendkosten).

Beknopte geschiedenis van het damspel op de honderd ruiten

Een boek over het damspel en andere bordspelen
in het oude Egypte, Griekenland, het Romeinse
Rijk en de Middeleeuwen.

U kunt het
boek bestellen
door € 34,90
(€ 29,90 + € 5,-
verzendkosten)
over te maken
op bankreke-
ningnummer
21.53.95.3
ten name van
A.L. Weenink te
Steenwijk.
Gelieve uw
naam, adres en
postcode
duidelijk te
vermelden.

Het Spel- en Wedstrijdreglement is vernieuwd

TEKST THEO VAN DEN HOEK

Foto: © Copyright Peter Evans and licensed for reuse under this Creative Commons Licence

DUIDELIJKER TAALGEBRUIK

Het reglement is herschreven in gewone mensentaal en heeft een eenvoudiger structuur gekregen: de omvang is teruggebracht van 66 naar 47 artikelen. Ook is een duidelijker onderscheid gemaakt tussen verplichte regels ("meer-slag gaat voor") en etiquette-regels ("je hoort pas remise aan te bieden nadat je zelf een zet hebt gedaan").

MEER VRIJHEID VOOR DE PROVINCIES

Het oude reglement schreef voor dat een provinciale bond altijd vooraf toestemming aan de KNDB moet vragen om in provinciale wedstrijden met bijvoorbeeld achttallen te mogen spelen, een afwijkend speeltempo of een afwijkende puntentelling te mogen hanteren, et cetera. Allemaal regels waar bijna niemand zich in de praktijk nog iets van aantrok. Onder het motto *vrijheid blijheid* zijn ze daarom geschrapt.

MEER VRIJHEID VOOR DE ARBITER

Zoals een voetscheidsrechter de voordeelregel mag toepassen als hij dat in een bepaalde situatie de rechtvaardigste oplossing vindt, zo krijgt ook de damarbiters het recht om "niet te fluiten" als het gezond verstand daarom vraagt. We geven twee voorbeelden. Als een speler meer dan een uur te laat het speellokaal binnenkomt met een overtuigend bewijs van overmacht, dan mag de arbiter, ook als hij de partij vijf minuten tevoren al reglementair verloren heeft verklaard, die beslissing in overleg met de tegenstander terugdraaien en de spelers alsnog met hun partij laten beginnen. Als in een sneldampartij de vlag van de analoge klok al valt terwijl de grote wijzer nog maar op 57 minuten staat, dan hoeft de arbiter de partij niet blindelings ("elke aanduiding van de klok is beslissend") verloren te

DE KNDB HEEFT SINDS JUNI EEN NIEUW SPEL- EN WEDSTRIJDREGLEMENT. HET OUDE REGLEMENT STAMDE UIT DE JAREN '80 VAN DE VORIGE EEUW, EN DAT WAS TE ZIEN OOK: AAN HET OUDERWETSE TAALGEBRUIK, AAN DE LAPPENDEKEN VAN WIJZIGINGEN DIE DE AFGELOPEN DERTIG JAAR IS ONTSTAAN EN AAN ALLERLEI BEPALINGEN DIE IN DE MODERNE WEDSTRIJDPRAKTIJK GEEN NUT MEER HEBBEN. WE GEVEN EEN OVERZICHT VAN DE MEEST OPVALLENDE VERANDERINGEN.

verklaren, maar mag hij ingrijpen en zo'n overduidelijk defecte klok door een andere vervangen.

MEER VRIJHEID VOOR DE WEDSTRIJDORGANISATIE

Het oude reglement schreef precies voor wat het speelt tempo in bijvoorbeeld een NK Junioren moest zijn en wat er bij gelijk eindigen in de eindstand moet gebeuren. Daardoor was er telkens een reglementswijziging nodig als het bestuur en de bondsraad besloten dat het volgend jaar anders moest. Nu zijn al die toernooi-specifieke bepalingen uit het reglement weggehaald en overgeheveld naar de *wedstrijdvoorwaarden*. Organisatoren van bondswedstrijden moeten dus van jaar tot jaar goed opletten dat de wedstrijdvoorwaarden volledig en correct in het programmaboekje komen te staan. Het Spel- en Wedstrijdreglement zelf bevat alleen nog een checklist die opsomt wat er in wedstrijdvoorwaarden geregeld hoort te worden.

TWEE NIEUWE REGELS IN DE CLUBCOMPETITIE

Het controleren van de ledenkaarten door de arbiter is afgeschaft. De arbiter kan de gegevens van de spelers immers overschrijven van de KNDB-ledenlijst die elk clubteam straks tijdens wedstrijden bij zich moet hebben. Alleen als de arbiter echt een reden heeft om aan de identiteit van een speler te twifelen, mag hij hem vragen zich te legitimeren: tenslotte behoort iedereen boven de 14 jaar tegenwoordig zo'n legitimatiebewijs op zak te hebben. Naast rijbewijs en paspoort blijft ook de oude KNDB-ledenkaart daarvoor overigens geldig.

De tweede regel heeft betrekking op de zogenaamde 15-oktober-regel. Deze hield in dat iemand die na 15 oktober als nieuw KNDB-lid wordt aangemeld, niet meer in datzelfde seizoen voor zijn vereniging in de competitie mocht uitkomen. Omdat dit vaak tot teleurstelling en frustratie bij de betrokken verenigingen en nieuwkomers leidde, en omdat

"misbruik" tegenwoordig (nu het lidmaatschapsjaar per kalenderjaar loopt) ook eigenlijk niet meer mogelijk is, is die 15 oktober-regel geschrapt.

BEDENKIJDVERLENGING (ARBITRAGE) BIJ SNELDAMMEN AFGESCHAFT

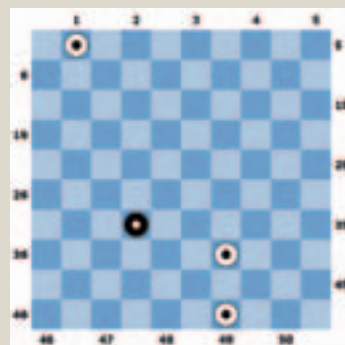
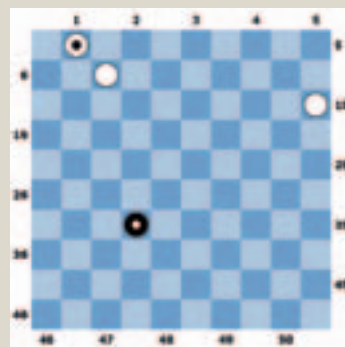
Sneldammen gebeurt tegenwoordig bij voorkeur met een digitale klok en met een Fischer-tempo, zodat je niet meer "door de klok gejaagd" kunt worden. Gelukkig maar, want de regel uit het houten-klokkentijdperk dat je de arbiter om bedenktijdverlenging kon vragen als je in een geheide winst- of remisestand op de klok dreigde te verliezen, heeft in het verleden in menige damzaal voor discussie en tumult gezorgd. Die arbitrageregels bestaan nu niet meer.

DE PLUS/MIN-REMISE

In het nieuwe reglement staat dat er bij remises ook een "verfijndere" puntentelling gebruikt kan worden om tot uitdrukking te brengen dat een van beide spelers voordeel heeft. Eén voorbeeld van zo'n puntentelling, de plus/min-remise, is nu ook nauwkeurig omschreven.

Een remise-uitslag telt als een plus/min-remise als één van beide spelers blijvend drie schijven meer heeft dan zijn tegenstander. De plus/min-remise kan op twee manieren tot stand komen: of de spelers komen tijdens de partij een plus/min-remise met elkaar overeen, of de partij eindigt in een reglementaire remise en de drie schijven verschil *staan in de slotstand daadwerkelijk op het bord*.

Met andere woorden: wanneer er in een 3-om-1 stand wederzijds 16 zetten zijn gespeeld en de meerderheidspartij heeft daarna nog steeds maar één dam en twee schijven, dan is het een gewone remise! Ter illustratie twee diagrammen:

In beide standen is het, als er vanuit een 3-om-1 stand wederzijds al 16 zetten zijn gedaan, gewoon reglementair remise. Wit komt in beide gevallen namelijk een zet tekort: links om de plus-remise te bereiken, rechts om de zwarte dam te slaan en de partij te winnen. Moraal: als je ziet aankomen dat het een plus/min-remise kan worden, reken dan voor alle zekerheid wel even uit of die binnen 16 zetten op het bord te krijgen is!

Het nieuwe Spel- en Wedstrijdreglement is in juni door de bondsraad goedgekeurd, en is meteen ingegaan. Het bevat nog wat meer (kleinere) wijzigingen, en een slotartikel met de tekst: *"Ieder lid van de bond wordt geacht het Spel- en Wedstrijdreglement te kennen"*. Wie zich serieus op zijn wedstrijden wil voorbereiden, doet er dus goed aan om nog eens even naar dat nieuwe reglement te kijken. Je vindt het (met een toelichting) op de KNDB-website. Voor arbiters is het helemaal noodzakelijk om zich in het nieuwe reglement te verdiepen, want elke KNDB-arbiter wil natuurlijk zijn vak bijhouden! Tijdens de arbitersdag op 3 september jl. is hier dan ook – via de geactualiseerde Arbitershandleiding – de nodige aandacht aan besteed.

Opgaven serie 37: Zetjes in de hekstelling

DAMMERS HEBBEN VAAK MAAR RARE NAMEN BEDACHT. WAT IS NOU WEER EEN HEKSTELLING? TEL JE DAN SOMS HEKSEN? NEE, HET GAAT OM EEN STELLING WAARBIJ ÉÉN VAN DE SPELERS DE ANDER MET EEN 'HEK' VASTHOUDT. HET VORKJE 26/27/31/36 IN DIAGRAM 409 KUN JE ZIEN ALS ZO'N HEK, EN WIT HOUDT DAARMEE EEN AANTAL ZWARTE SCHIJVEN OP Z'N PLEK. IN ZO'N HEKSTELLING KUN JE JE TEGENSTANDER VAAK VERRASSEN MET EEN ZETJE. IN DEZE ZETJE SCHRAP ZIE JE NEGEN VAN DIT SOORT TRUCJES. HEEL VEEL SUCCES MET HET OPlossen!

SPELREGELS VOOR DE LADDERCOMPETITIE:

- Inzenden **tot 18 november**, anders tellen je oplossingen niet mee.
- Inzenden per e-mail naar zetjeschrap@gmail.com.
- Schrijf je naam bij je oplossingen.
- Noteer de volledige oplossing, dus niet alleen de eerste zet! Doe je best voor wit en zwart.
- Een correcte bijoplossing wordt beloond.
- De prijswinnaars beginnen weer onderaan de ladder.
- Als je drie keer achter elkaar niet meedoet, val je van de ladder. Je behaalde punten blijven wel geldig en tellen bij je volgende inzending gewoon mee.
- Als je een sterretje achter je naam hebt, wordt het tijd dat je weer eens wat opstuurt.

OPLOSSINGEN SERIE 36

400. 1.37-31 26x37 2.32x41 23x32 3.38x7

401. 1.22-18 13x22 2.39-34 30x39 3.33x44 22x33 4.38x9

402. 1.28-22 27x18 2.34-30 25x34 3.29x40 18x29 4.33x4

403. 1.34-29 23x25 2.33-29 24x33 3.28x39 17x28 4.32x12

404. 1.27-22 18x27 2.31x11 16x7 3.37-31 26x37 4.32x41 23x32 5.38x16

405. 1.42-37 31x42 2.32-27 21x32 3.28x48 19x28 4.33x2

406. 1.22-18 13x22 2.37-31 26x37 3.32x41 23x32 4.38x16

407. 1.34-30 25x43 2.33-29 24x33 3.28x48 17x28 4.32x3

408. 1.25-20 14x25 2.37-31 26x37 3.32x41 23x32 4.34x3 en het eindspel wint: 4...32-38 5.3-21 38-42 6.41-37 42x31 7.21-32 (het eindspel was niet nodig voor een goede oplossing!)

LADDERSTAND

Een hoop nieuwe namen op de ladder! Jij doet de volgende keer toch ook mee?

123: Timo Kuipers

116: Melanie Voskuil

114: Mariska Veer

111: Petra Wessels

109: Bertus Scheer, Mabel van Leeuwen

Diagram 409

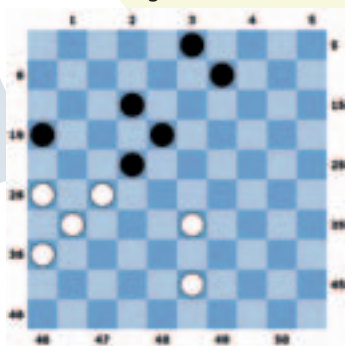

Diagram 410

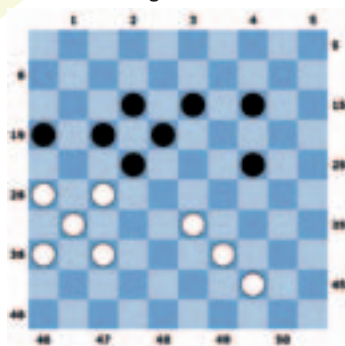

Diagram 411

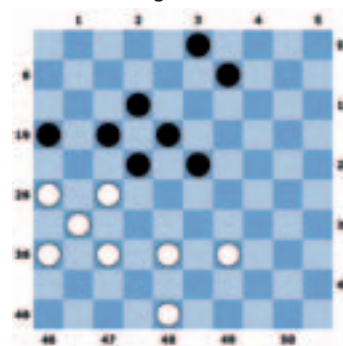

Diagram 412

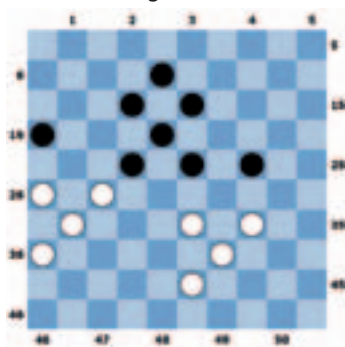

Diagram 413

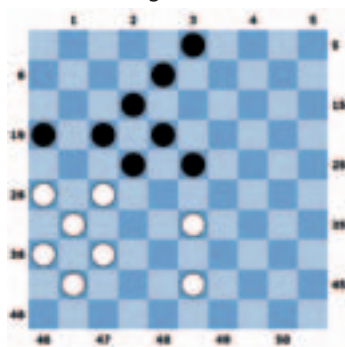

Diagram 414

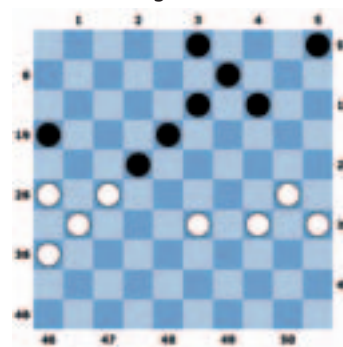

Diagram 415

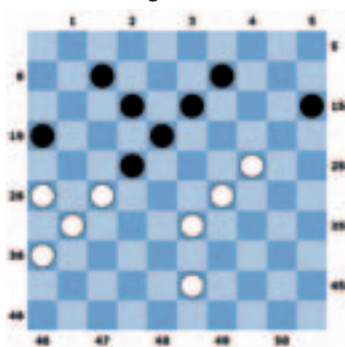

Diagram 416

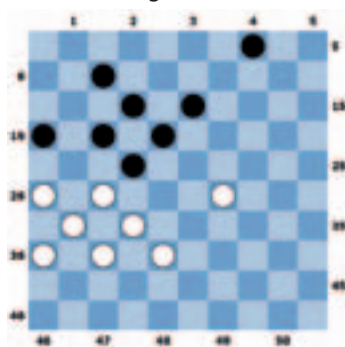
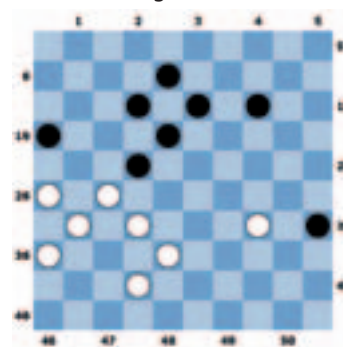

Diagram 417

104: Mitchel Mensinga
103: Daan Vermeulen
102: Ivar Jansen, John B. Reade
97: Matthijs Stolwijk
94: Wouter Morssink, Vincent Houtjes
92: Martine Jannes
90: Rick Hartman
84: Daniël Wilbrink
77: Michelle de Jong
76: Raymond Koopmanschap
73: Kees Kentie
66: Joep Kerkhoff
64: Katinka Blanken
54: Bart Westerveld
47: René Emmaneel

43: Marco de Leeuw
37: Damon Winter
35: Sander Stolwijk
27: Brian Winter, Colin Winter, Joan Evers
25: Okke Zeeman
19: Soegriem Boedhram
18: Thijs Vreugdenhil

17: Jonathan Mentink
15: Jorn Kruit
9: Nick Jansen, Lennart Blankenstijn, Elco Blankenstijn, Ad Vreeswijk, Thijs Verboon, Rianne Mensinga, Wijnand Voskuil, Jairo Kooistra, Raiza Zimmerman, Klaas Fiks

De prijswinnaars zijn: **Timo Kuipers, Melanie Voskuil en Mariska Veer**. Van harte gefeliciteerd! Het prijsje krijgen jullie binnenkort toegestuurd. De oplossingen zijn weer nagekeken door Nico Konijn. Hij heeft een aparte Zetje Schrap-pagina op de site van zijn damschool: <http://www.damschoolnicokonijn.nl/>

Terrasdammen in Genk

TEKST EN FOTO'S EDDY JANSSEN

Het regenweer kreeg op zaterdag 27 augustus 2011 de damlust van 22 spelers niet klein. Het toernooi 'Terrasdammen' diende wegens het overvloedige nat buiten, van het terras naar binnen in Taverne-Restaurant '360°' in het centrum van Genk te verhuizen. Dit drukte evenwel de pret niet en zorgde voor unieke damtaferelen temidden van tafelende Genkenars.

REGEN

Twaalf Nederlanders en tien Belgen trostseerden de weerelementen en streden in de openingswedstrijd van het nieuwe damseizoen om de hoogste eer in het Genkse sneldamtoernooi. Oorspronkelijk was de bedoeling om buiten op het terras van het wondermooie Taverne-Restaurant '360°' (gelegen op het Stadsplein tegenover het Stadhuis van Genk) te dammen en het grote dambord (vijf meter bij vijf meter), dat de organisatie van de stad Bilzen geleend had, voor het terras als dampromotie uit te rollen.

Toen de organisatie rond half één ter plaatse aankwam, werd ze echter meteen verwelkomd met een douche van regen en konden de plannen om buiten te dammen en het demonstratiebord te gebruiken meteen opgeborgen worden. Niet getreurd evenwel... De uitbater van de '360°' had binnen in zijn zaak een reeks tafels voor de dammers gereserveerd. Dit zorgde voor een uniek spektakel waarbij de etende Genkenars een leuke damattractie bij de maaltijd geserveerd kregen.

HULDIGINGEN

De meeste deelnemers kwamen uit Belgisch of Nederlands Limburg of spelen in een club uit deze provincies. Daarnaast nodigde de organisatie drie deelnemers met een 'wildcard' uit. Twee hiervan waren Jean-Claude Fabeck en Luc Jennes die elk jaar in de maand april de 'Twaalf uren van Brussel' organiseren.

Tijdens het toernooi werd Jean-Claude in bloemetjes (of in dit geval koekjes) gezet voor zijn jarenlange speciale bijdrage aan het Belgische dammen, niet alleen met de organisatie van zijn toernooi, maar ook door zijn inzet in de organisaties van de Koninklijke Belgische Dambond. Door mensen zoals Jean-Claude kunnen de (Belgisch) Limburgse dammers in de nationale kampioenschappen meedingen naar de Belgische titels. Een andere persoon die gehuldigd werd, was Piet Winters. Deze Genkenaar was de nestor van het gezelschap. Hij begon op 75-jarige (!) leeftijd te dammen met het enthousiasme van een jongere. Piet damt nu enkele jaren en is een vaste waarde in het Genkse damwereldje. Met zijn goede luim en zijn inzet zorgt hij mee voor de toffe sfeer.

Naast het damtoernooi stond de promotie van het dammen centraal. Folders en promotiemateriaal van de Koninklijke

Nederlandse Dam Bond (KNDB) trokken de aandacht van het publiek. Daarnaast namen vier (twee Belgen en twee Nederlanders) niet meer actieve Limburgse dammers deel aan het toernooi. De kans is groot dat ze het damvirus terug te pakken hebben...

SNELDAMMEN

Wat het sneldamtoernooi zelf betreft, werd er hoogstaande damkost geserveerd. Theo Schippers van Eureka Heerlen behaalde na acht ronden met veertien punten (slechts twee verliespunten!) de overwinning van het 'Terrasdammen' 2011. De jonge Nederlands Limburgse spelers Erwin Heunen (De Vaste Zet Geleen) en Jitse Slump (Eureka Heerlen) werden tweede en derde. De top vijf werd vervolledigd met Bert Verton (De Vaste Zet Geleen) en Gijs Schoenmakers (DC Maastricht). Nederlands Limburg dus boven in de top vijf.

De titel van eerste Belg op het toernooi ging naar Luc Jennes van de Cinquantenaire (Brussel) op de negende plaats. De voorzitter van Damclub Genk Rudi Ten Berge werd op de elfde plaats de eerste Belgische Limburger. Na het toernooi bleek dat de deelnemers enthousiast over de formule waren. Ook de uitbater van de '360°' liet zich positief uit over het evenement. De weg ligt dus breed open naar het 'Terrasdammen' 2012. Hopelijk zal de zon dan wél van de partij zijn...

De jongste deelnemer aan het toernooi was Jitse Slump (staande) van Eureka Heerlen. Naast hem (met bril) het andere jonge talent van Eureka Heerlen, Tom Swelsen. Tegenover kijken Ingrid De Kok (Bennekom) en Erwin Heunen (De vaste Zet Geleen) toe.

Theo Schippers won het 'Terrasdammen' 2011. Hier speelt hij tegen Marcel Karssing (zijn clubmaat en sympathieke secretaris van Eureka Heerlen).

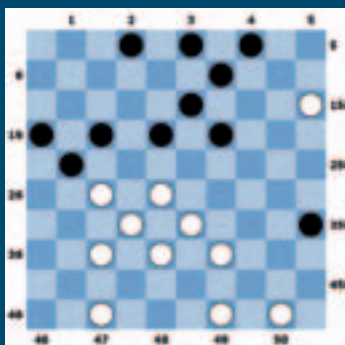
Strategie - De tempoverhouding

Het winnen van een open positie vereist inzicht in de positie en de richting waarin de schijven gedirigeerd moeten worden. Belangrijke aspecten daarbij zijn:

- Samenwerken van schijven
- Ondersteuning van vooruitgeschoven materiaal
- Ontwikkeling en activering van materiaal en niet in het minste de tempoverhoudingen.

Ton Sijbrands was de eerste die systematisch wees op het belang van ontwikkelingsvoorsprong. Tegenwoordig hebben grootmeesters vrijwel alles over voor een verstoring van tempoverhoudingen. In een partij Alexander Georgiev – Alexander Schwarzman werd de naar ouderwetse begrippen gruwelijke opening: **1.34-29 19-23 2.33-28 23x34 3.39x30 20-25 4.44-39 25x34 5.39x30** gespeeld. Dat doet de witspeler om reeds vroeg in de opening zoveel mogelijk tempi te winnen. Een principiële strijd ontstond tussen tempi van wit en de mooiere stand van zwart. De ruilen als 33-28x30 en 44-39x30 winnen voor wit twee tempi. In de opening **1.32-28 17-21 2.33-29 21-26 3.39-33 11-17 4.44-39 17-21 5.37-32 26x37 6.42x31 21-26 7.32-27 26x37 8.41x32** wint wit tweemaal vier tempi (in totaal acht tempi). Daarna moet zwart buitengewoon opletten om niet compleet van het bord geschoven te worden. Het is handig om van elke ruil te weten hoeveel tempi hij oplevert. Dan kun je gemakkelijk de waarde van de stelling aflezen aan de ruilen en de daarbij horende tempoverhoudingen. Er zijn meer trucjes, daarover later...

Diagram 1
Alexei Tsjizjow – Alexander Getmanski

Tienvoudig wereldkampioen Alexei Tsjizjow is ook een speler die de opening vooral gebruikt om een gunstig middenspel te reali-

seren. Bij voorkeur speelt hij met een duurzaam initiatief gebaseerd op ontwikkelingsvoorsprong. Het is niet moeilijk om meerdere recente voorbeelden te vinden van zijn tactiek. Een aardig voorbeeld is zijn partij tegen Alexander Getmanski.

In de diagramstand heeft wit een lichte ontwikkelingsvoorsprong. Het tempo-effect van de randschijven 15 en 35 valt enigszins tegen elkaar weg. Met dien verstande, dat wit gemakkelijk zes extra tempi kan pakken door schijf 35 naar voren af te ruilen. Later zal hij dat ook zeker doen. Op dit moment neemt Tsjizjow de schijnbaar onlogische ruil:

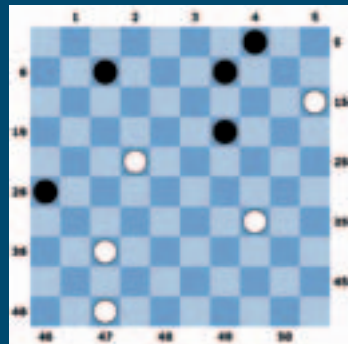
30.27-22?! 18x27 31.28-23 19x28 32.33x31

Dat kost toch tempi? Zeker, maar het haalt tevens de kracht uit het zwarte centrum. Zwart kan nu immers niet meer 18-22x22 ruilen en twee tempi terugwinnen. Later is het tempo-overwicht, ontstaan door de afruil van schijf 35, voldoende om de partij schijnbaar moeiteloos naar zich toe te trekken. Dat is niet niks tegen Getmanski, één van de sterkste spelers van de wereld. Er volgde:

32...21-26 33.38-33 13-18 34.33-28 16-21 35.31-27 17-22 36.28x17 21x12 37.39-33 3-8 38.49-44 12-17 39.33-28 8-12 40.44-40 35x44 41.50x39

Deze ruil wint (zoals eerder gesteld) maar liefst zes tempi!
41...2-7 42.39-34 18-23 43.28x19 17-22 44.27x18 12x14 45.32-27 14-19 46.27-22

Diagram 2
Alexei Tsjizjow – Alexander Getmanski, na 46.27-22

46...19-24!?

Dit is kiezen uit twee kwaden. Zwart is hopeloos achter in ontwikkeling. Hij kan proberen de andere vooruitgeschoven schijf van wit te stoppen met 46...7-12, maar dan is de witte bezetting van veld 30 vrijwel beslissend.

47.22-18 7-11 48.47-41 11-17 49.41-36 17-22?!

Wederom een keuze tussen twee kwaden. Na andere zetten is wit zo veel eerder op dam, dat er echt niets meer te redden valt.

50.18x27 9-14 51.27-22 14-20 52.22-18 20-25 53.18-12 24-30 54.34-29 30-35 55.12-7 35-40 56.7-2 40-44 57.29-23 44-50 58.2-35 50-17 59.37-32 17-12
En nu kleine verrassing tot slot:
60.36-31!

Frits Luteijn

De tempoberekening uitgelegd

Cruciaal voor het spelen van tempopartijen is de bepaling van de tempoverhoudingen. Daar zijn meerdere trucs voor. Topspelers weten precies de waarde van elke ruil en houden aan de hand daarvan in de eerste fase van de strijd de tempoverhoudingen bij. Je kunt echter ook in een willekeurige stelling de tempi simpel uittellen. In de diagram 1 gaat dat als volgt:

De rijen van het dambord worden gerekend voor witte velden:

- 50/46 0 tempi
- 45/41 1 tempi
- 40/36 2 tempi
- etc.

Voor zwart is het precies omgekeerd:

- 1/5 0 tempi
- 6/10 1 tempi
- 11/15 2 tempi
- etc.

Wit heeft de volgende schijven en tempowaarden in de eerste diagramstand:

- de schijven 50, 49 en 47 voor driemaal 0 = 0
- de schijven 39, 38 en 37 zijn driemaal 2 = 6
- de schijven 33 en 32 geven tweemaal 3 = 6
- de schijven 27 en 28 zijn tweemaal 4 = 8
- tenslotte is er de schijf op 15 voor 7

Het totaal is dan $0 + 6 + 6 + 8 + 7 = 27$.

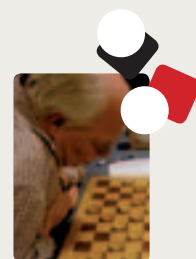
Voor zwart gaat de telling als volgt:

- de schijven 2/4 voor 0 tempi
- schijf 9 heeft er 1
- schijven 13 heeft er 2
- 16/19 geeft viermaal 3 = 12
- Schijf 21 heeft 4 tempi
- Tenslotte heeft schijf 35 6 tempi.

Het totaal is $1 + 2 + 12 + 4 + 6 = 25$. Het verschil is $27 - 25 = 2$. Voorts is wit aan zet, dat levert een $\frac{1}{2}$ tempo op. Zodoende staat wit $2\frac{1}{2}$ tempi naar voren.

In diagram 2 is de tempoverhouding:

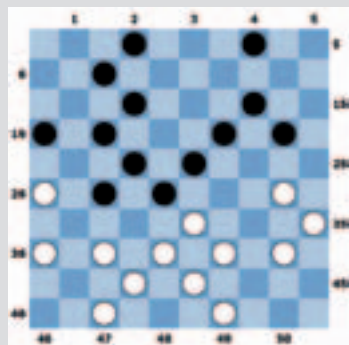
- Wit: $0 + 2 + 2 + 4 + 5 = 11$
- Totaal: $17 - 11 = 6$. Zwart is aan zet, en dus is het verschil $5\frac{1}{2}$ tempo in het voordeel van de witspeler. Hij blijkt door dit grote tempovoordel in diagram 2 feitelijk gewonnen te staan!

Van simpel ...

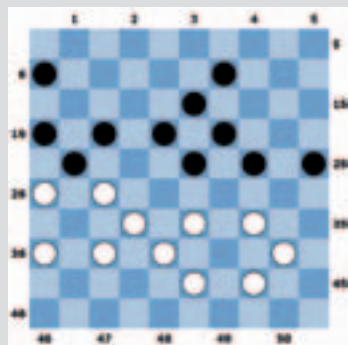
tot en met **gecompliceerd**

Diagram 1, 29.20-24?

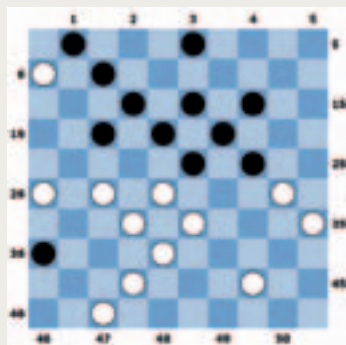
Michiel Kroesbergen –
Edwin Twiest 2-0, NK 13-04-2011
29...20-24? 30.39-34 28x48
31.38-32 27x38 32.42x33 48x31
33.36x9 4x13

Diagram 2, 36.43-39?

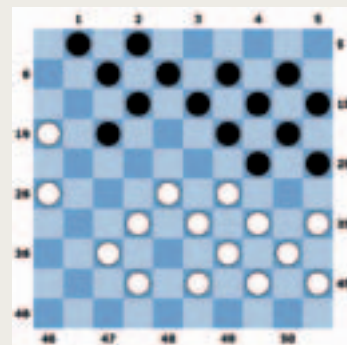
Cock van Wijk – Rik Verboon 0-2,
Dammen aan de Waal, 05-05-2011
36.43-39? 25-30 37.34x25 23-28
38.32x3 21x45 39.3x21 16x27

Diagram 7, 33.44-39?

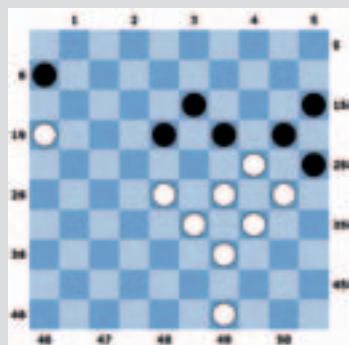
Andrew Tjon A Ong – Bé Eggens
0-2, Dammen aan de Waal A,
06-05-2011
33.44-39? 24-29 34.33x24
18-22 35.27x20 7-11 36.
24x13 1-7 37.28x19 12-18
38.13x22 17x48 39.6x17 48x49

Diagram 8, 25.28-23?

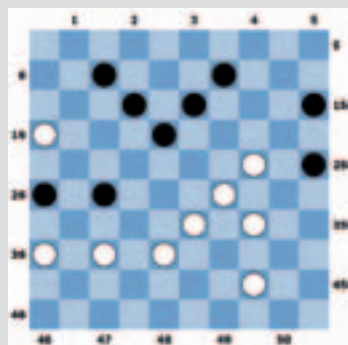
Alexander Mogiljanski –
Alexander Baljakin 0-2, WK
25.28-23? 19x28 26.33x11
24x33 27.39x28 25-30! 28.
34x25 12-17 29.11x22 14-19
30.35x12 7x47

Diagram 3, 42.18-23?

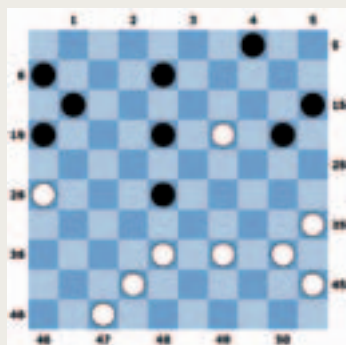
Sander Spaans – Jan Jacobs 2-0,
Dammen aan de Waal, 05-05-2011
42...18-23? 43.29x9 20x40
44.39-34 40x38 9-3 25x34
46.16-11 6x17 47.3x2

Diagram 4, 45.37-32?

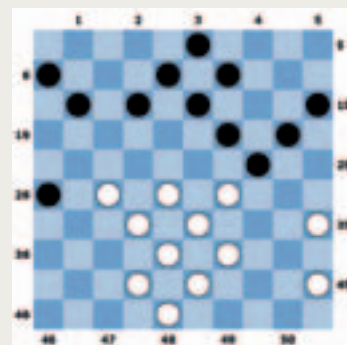
Stef Migchelbrink –
Henk Hoksbergen 0-2,
Dammen aan de Waal, 05-05-2011
45.37-32? 13-19 24x31 26x50

Diagram 9, 36. 4-10?

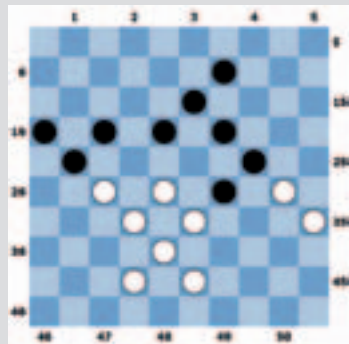
Feroz Amirkhan – Darya Tkachenko
2-0, Salou 05-06-2011
36...4-10? 37.39-33 28x39
38.40-34 39x30 39.35x24
20x29 40.19-14 10x19 41.26-21
16x27 42.38-32 27x38 43.42x2

Diagram 10, 32.42-37?

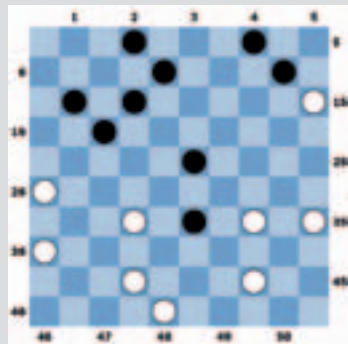
Reinout Sloot – Niek Smeitink 0-2,
Salou 06-06-2011
32.42-37? 19-23 33.29x16
24-30 34.35x24 20x29 35.33x24
6-11 36.16x7 8-12 37.7x18 13x44

Diagram 5, 41.42-37?

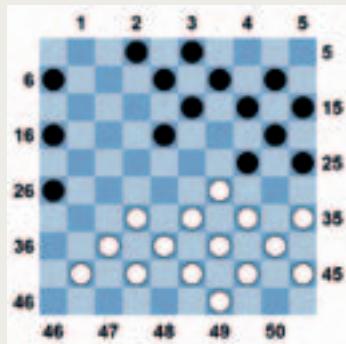
Leo Steytjens – Henk Derksen 0-2,
Dammen aan de Waal, 05-05-2011
41.42-37? 29-34 42.30x39 24-29
43.33x24 19x30 44.35x24 18-22
45.27x18 13x31

Diagram 6, 35.35-30?

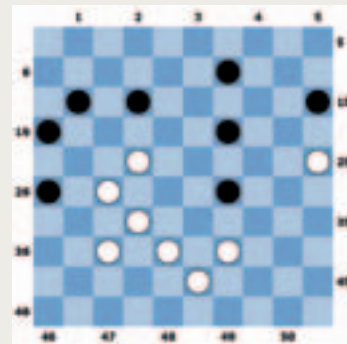
Rik Twilhaar – Rob van Westerloo
0-2, VAD Paastoernooi,
21-04-2011
38.35-30? 23-28 39.32x23
33-38 40.42x33 4-9 41.15x13 8x50

Diagram 11, 21.32-28?

Gemiste mogelijkheid
Eric Dubelaar – Leo Rosendaal 0-2
UPDB Supercup, 11-05-2011
21. 32-28 26-31 22. 37x26 16-21
23. 26x17 24-30 24. 35x24 08-12
25. 17x19 14x32 26. 38x27 18-23
27. 29x18 20x36

Diagram 12, 51. 39-33?

Stef Baerends – Patrick van der Tol
0-2, 20-04-2011
51.39-33? 19-23 52.33x24 23-29
53.24x33 15-20 54.25x3
12-17 55.3x21 26x48

Drie Europees

TEKST MARTIJN VAN DER KLIS FOTO'S EVA HOUTJES

Roel Boomstra: opnieuw Europees kampioen!

Roel Boomstra

Nederland was topfavoriet voor de Europese titel bij de junioren. Natuurlijk: Roel meedoet, weet je meestal wel wie aan het eind van het toernooi bovenaan staat. En mocht dat nou niet het geval zijn, dan is er vast wel iemand uit het supertrio Thijs van den Broek, Wouter Sipma en Martijn de Leeuw om de kruimels op te rapen.

Maar toch: dammen blijft een sport waar een ongeluk in een klein hoekje zit. En even leek het er op dat de Russische Ainur Shaybakov onze Nederlandse azen zou aftroeven: met elf uit zes stond hij zelfs even een puntje los. Maar Ainur had buiten de krachtige omsingeling van Wouter gerekend. Na een subtiele forcing die zijn winkelhaak volledig buitenspel zette moest Ainur spitsroeden lopen en ging uiteindelijk door de knieën.

Met Ainur uit de weg raasde Roel vervolgens freewheelend naar de titel. Achtereenvolgens zette hij de Russische Safonov, de Belg Hanssens en de Fransman Cubier met harde hand van het bord. Ainur herstelde van zijn verlies en werd nog tweede, voor Wouter Sipma, die met het brons loon naar hard werken kreeg.

Billenknippen voor Martijn van IJzendoorn

Na een mislukte greep naar de macht bij de pupillen lukte het Martijn van IJzendoorn in zijn eerste poging bij de aspiranten wél om de hoogste tree van het podium te beklimmen. Met een vliegensvlugge start leek hij zonder al te veel problemen op de titel af te sprinten: met negen uit vijf (en onder andere een overwinning op Denise van Dam, die net als tijdens het NK als meisje tussen de jongens prima mee wist te komen) leek Martijn snel ongrijpbaar te worden voor iedereen...

Maar toen stakte de puntenmachine: Martijn wist geen partij meer te winnen, en zag zijn concurrenten angstvallig dichtbij komen. Vooral de tot dan onbekende Italiaan Alessio Scaggiante leek alles in zich te hebben had om roet in het eten te gooien.

Terwijl Martijn in de slotronde opnieuw niet verder kwam dan remise, leek de Italiaan met de prachtige naam te gaan winnen. Maar na een paar uren billenknippen kwam Alessio, gelukkig voor Martijn, niet verder dan remise tegen de Letse wereldkampioen Leonids Cilevics, die overigens zelf door een verschrikkelijke start nauwelijks in het spel voorkwam. Een mooie gouden plak dus voor Martijn!

Martijn van IJzendoorn

Kampioenen in Tallinn

Jan Groenendijk: met afstand weer de beste!

Voor Jan Groenendijk werd het Europees Kampioenschap een grote zegetocht: met acht overwinningen en één remise liet hij iedereen in zijn toch niet al te grote schaduw staan. Waar zijn gouden medaille van vorig jaar nog enigszins een verrassing was, liet hij er nu geen enkele twijfel over bestaan wie de beste pupil van Europa is. Met zijn volwassen speelstijl en een ongeëvenaarde dosis combinatie talent (zie zijn partij tegen de Fransman Youval Ouakine in het kader) was hij iedereen de baas.

Jan Groenendijk

Het gevecht om de tweede plek was daardoor eigenlijk veel spannender. Lange tijd deed Mitchel Mensinga daar uitstekend aan mee, maar door een vervelende nederlaag in de achtste ronde tegen de Rus Anton Bursuk viel hij jammer genoeg ver terug. De laatste Nederlandse pupil, Bart Westerveld, deed ook nog een goede poging om op het podium te belanden (en met zeven uit vijf was dat zeker mogelijk), maar de man met de hamer kwam voor hem te vroeg: hij verloor drie keer na elkaar en kon het eremetaal wel vergeten.

En de rest...

Wie deden het nog meer goed op het EK? Een paar jongens en meisjes kwamen dichtbij, maar over het algemeen waren de Russen en Wit-Russen een maatje te groot. Bij de welpen was het podium bijvoorbeeld volledig Russisch, en bij zowel de aspiranten als junioren meisjes waren de eerste twee plekken voor de Wit-Russinnen. De meeste Nederlandse meisjes kwamen dan ook niet verder dan een plekje in de top-tien (kom op meiden!). Voor het thuisfront was het dit jaar niet heel moeilijk om het EK van dichtbij te volgen. Net als vorig jaar kon je alles prima volgen op <http://www.ekjeugddammen.nl/>. Maar er was ook een Twitter-feed, waar vooral Danny Staal bijna live verslag gaf van alle uitslagen. Een hele leuke toevoeging, die zeker naar meer smaakt!

Op de laatste dag van het EK werd traditioneel het sneldamkampioenschap (EK Blitz) gespeeld. Met goud voor Jan Groenendijk (pupillen), zilver voor Heike Verheul (meisjes junioren), Thijs van den Broek (junioren) en Martijn van IJzendoorn (aspiranten) en brons voor Roel Boomstra (junioren) ook een resultaat om trots op te zijn. Ook welp Jorne Huiting was heel erg dicht bij eremetaal: de Doetinchemer werd vierde.

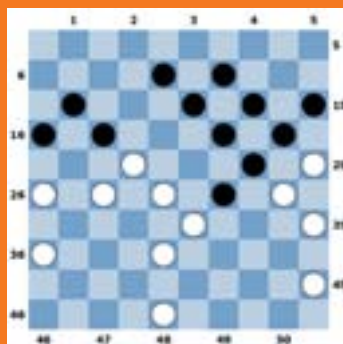

diagram 1

Een zesklapper van Jan!

Jan Groenendijk – Youval Ouakine

Jan had de hele partij een uitstekende klaverbladopsluiting gespeeld, en maakte het hier af met een prachtige zesklapper:

37. 27-21 16x18
38. 28-23 19x39
39. 30x10 15x4
40. 25x43!!

EK Blitz... voor senioren!

Echte dammers krijgen er ook nooit genoeg van. Direct na het EK voor de jeugd werd ook nog eens het EK Blitz voor senioren gehouden. En wat denk je? Veel spelers die een week lang al hadden gedamd of gecoacht, gingen gewoon nog een dagje door!

Begeleider Nina Hoekman gaf het goede voorbeeld en pakte een prachtige bronzen medaille, achter de Russische Tamara Tansykkuzhina en de Oekraïense Viktoria Motrichko. Mei-Jhi Wu deed ook prima mee met een achtste plaats. Nederlands kampioene Laura Timmerman, ongetwijfeld vermoeid van een week lang dammen op het hoogste niveau, kwam nog tot een achttiende plek.

Bij de mannen ging Alexander Schwarzman er met het goud vandoor. De Nederlanders kwamen in het sterke veld niet verder dan een zesde plaats: Frerik Andriessen en Pim Meurs tekenden voor die prestatie. Roel Boomstra stelde wellicht met een negende plek ietwat teleur, maar de andere kersverse Europees kampioenen Jan Groenendijk (winst op Edvard Buzinskij) en Martijn van IJzendoorn mochten met een elfde plek en vijftiende plek erg tevreden zijn!

DAMMEIDEN EN

DAMMEN LAATSTE JAREN STEEDS MEER IN TREK BIJ JONGE MEIDEN

TEKST IVAR HOEKSTRA
FOTO ERMINDO ARMINO

Bij dammen denk je aan deodorantloze mannen van het type Jannes van der Wal. Maar op het Brunssum Open doen opvallend veel okselfrisse meiden mee.

Om alle damclichés meteen maar even op een rijtje te zetten: het is een mannensport en je moet wereldvreemde bolleboos zijn. Een damheld als Ton Sijbrands gaf zelf voeding aan dit imago door te verklaren “wel 26 dampartijen tegelijk te kunnen spelen maar in een supermarkt niet in staat te zijn vier boodschappen te onthouden.” Maar wie dezer dagen door de Brunnahol in Brunssum loopt, ziet allang niet meer louter ‘Sijbrands-achtigen’. Oké, er zitten nog zestigers met grijze staarten die lijken weggeflitst uit 1968 en ook de traditionele nerd in zwart T-shirt, sportschoenen en met C-merk cola (Freeway) voor de neus damt zijn potje mee. Maar daarnaast is er een opvallend aantal meiden dat je eerder zou verwachten in het Nederlands hockeyelftal. De blonde Katinka Blanken bijvoorbeeld. En ook Stella van Buuren (15) en Dana van der Wiele (14) lijken in niets op het damtype Sijbrands.

De pubers uit Noord-Holland staan midden in de wereld. Houden van Justin Bieber, Adele en Ben Saunders en vermaken zich op camping de Hitjesvijver door mee te poolen en te voetballen met de jongens. Voetballen? “Ja, daar zijn wij gek op. We zitten ook op voetbal. Stella voetbalt in Velserbroek bij Stormvogels en ik bij SVIJ in IJmuiden”, verduidelijkt Dana.

Het lijkt een wat ongewone combinatie: dammen en voetbal. “Nee hoor, bij het voetballen heb ik er juist profijt van dat ik dam. Daardoor heb ik meer inzicht in het spel”, zegt Stella, de spelverdelende middenveldster. “Ik zit trouwens ook nog op turnen”, voegt Dana de spits van SVIJ toe.

Wie trouwens denkt dat dammen geen blessure-gevoelige sport is, heeft het mis. “Je breekt al snel je nagel. En toen ik gisteren opstond na mijn partij ging ik door mijn enkel”, zegt pechvogel Stella.

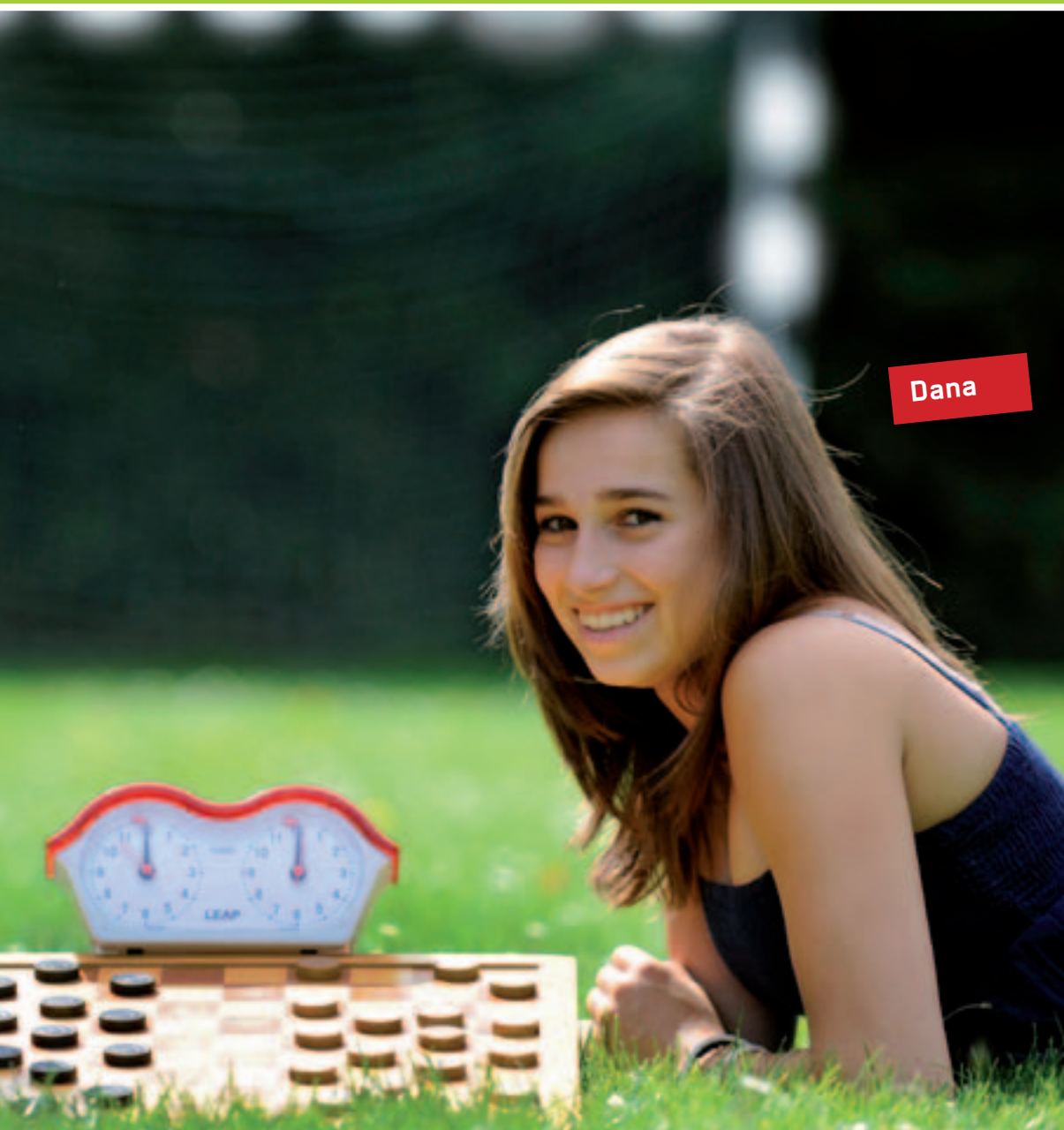
Thuis spelen de vriendinnen ook tegen elkaar. Via de computer. “Dan doen we even een potje sneldammen. Maar we spelen ook Sims of World of Warcraft hoor. Niet alleen maar dammen.” Nee, typische bollebozen zijn Stella en Dana niet. Stella zit op het VMBO en Dana op de MAVO. En zo is ook het idee dat dammen alleen is weggelegd voor gymnasten de wereld uit.

Stella

“Het leuke aan dammen is dat je onmerkbaar beter wordt”, zegt Stella. “Dan win je opeens partijen die je een paar maanden eerder nog verloor. Maar waarom je die nu wel wint, weet je zelf niet.” Iets minder is het als je onmerkbaar slechter wordt. En laten Stella en Dana daar vandaag nu net last van hebben. “Het gaat bagger”, zegt Stella, die na nog geen anderhalf uur dammen al verslagen is. Ook Dana damt een kansloze partij maar rekt het onvermijdelijke verlies tegen beter weten in nog even op. Iets te gezellig geworden op de camping gisteravond? “Nou, dat viel best mee hoor. We lagen om half één in onze tent.” De gezelligheid van de camping is een van de

VOETBALVROUWEN

Dana

Stella van Buuren en Dana van der Wiele deden mee aan het Brunssum Open damtoernooi. Het tweetal combineert dammen met competitievoetbal.

redenen waarom ze graag naar Brunssum komen. "Het is daar altijd lachen en de mensen zijn erg aardig." Of ze de hele week in Brunssum blijven, weten ze nog niet. "Mijn vader is nu hier om te komen kijken. Misschien rij ik wel met hem mee terug naar Velserbroek. Anders moet ik zaterdag met de trein", zegt Stella, die braaf met pa haar zojuist verloren dampartij analyseert. "Mijn vader damt echt op hoog niveau."

Dana doet ondertussen nog dappere pogingen haar tegenstander te verslaan. Maar mocht dat niet lukken, geen punt. Er is meer in de wereld dan alleen dammen.

Maandagavond zitten Stella en Dana waarschijnlijk weer op de tribune bij Telstar om hun favorieten aan te moedigen in de thuiswedstrijd tegen FC Den Bosch. Wat als ze ooit moeten kiezen: voetbal of dammen? Stella: "Dammen." Dana: "Gelukkig hoef ik voorlopig nog niet te kiezen." En nu het dammen er voor deze dag opzit, vertrekken de vriendinnen richting camping. Uiteraard om te voetballen.

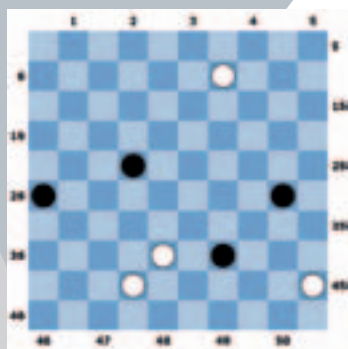
Verschenen in Dagblad de Limburger/Limburgs Dagblad, 11 augustus 2011. Geplaatst met toestemming van Media Groep Limburg.

Het tweede persoonlijke wereldkampioenschap eindspelcompositie – 3

In dit derde deel van mijn verslag over **PWCE-II** zal het mooie schijf-eindspel waarmee Alexander Moiseyev de tweede plaats behaalde in categorie A centraal staan. Een meer dan oppervlakkige bespreking van dit ook vrij pittige eindspel gaat evenwel zo veel ruimte vergen dat ik daarna aan Lepšič "derde plaats" bij voorbaat niet meer toe zal komen. Dus schuif ik die door naar aflevering 4 en ga ik hier van start met het zeer aantrekkelijke 4x4-eindspel dat Vasilij (dus niet Viktor zoals ik eerder per abuis meldde) Grebenko de welverdiende achtste plaats opleverde bij de schijfendressuur.

Diagram 1
V. Grebenko, Wit-Rusland
Categorie A, 8e plaats

1.9-31 39-44

Behalve het snel verliezende 1...22-28 2.3-25! 30-34 3.42-37! + (niet 3.38-33? 28-32 4.33x44 34-40 5.45x34 32-37 6.42x31 26x37 =) heeft zwart ook nog 1...30-35. Natuurlijk offert wit hierna meteen 2.38-33 39x28. En verder? In elk geval niet zo:

1) 3.3-9? 28-33 4.9x27 33-39 5.42-37 39-44 6.27-22 44-50! (6...44-49? 7.22-44 49x40 8.45x34 +) 7.22-6 35-40 8.45x34 50-45 met remise vanwege de losse schijf 37!
2) 3.42-38! (dus zo) 22-27 4.3-14 27-32 5.38x27 28-33 6.27-21! 26x17 7.14-3 17-22 8.3-9 22-28 9.9-14 en nu:
2.1) 9...28-32 10.14x37 33-38 11.37-48 +.
2.2) 9...33-39 10.14x32 39-44 11.32-28 met winst in een befaamd klassiek motief van Ephraïm van Em(b)den (1785).

2.45-40 44x35 3.3-25 22-27 4.25x34 26-31

Ook na 4...27-31 slaagt zwart er niet in om een succesvolle doorbraak op touw te zetten: 5.38-32 31-36 6.32-28 36-41 7.42-37 41x23 8.34x18 26-31 9.18x36 35-40 10.36-22 40-45 11.22-50 +.

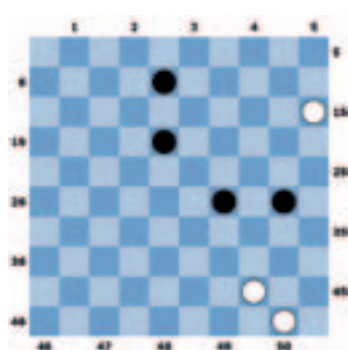
5.38-33! 31-36 6.33-28 27-31 7.34-45! 36-41

Of 7...31-37 8.42x31 36x27 9.28-22 +. 8.42-37 41x23 9.45x36 35-40 10.36-22 40-45 11.22-50 +.

Een ongedwongen samenvoeging van een tweetal heel bekende winstsystemen. De jury was vrij eensgezind in zijn oordeel over dit eindspel: eindcijfer 54,50 punt (Bieliauskas – 54; Katjoecha – 60; Zoebov – 50).

Van aanmerkelijk zwaarder kaliber is het eindspel van Alexander Moiseyev. Men zal zich dan ook wat meer dan bij het vorige eindspel moeten inspannen om dit volledig te kunnen doorgronden.

Diagram 2
A. Moiseyev, VS
Categorie A, 2e plaats

1.15-10 18-22

Zo vervolgt Moiseyev zijn hoofdvariant; op 1...29-33 - het enige alternatief dat hij hier geeft - kom ik verderop terug.

2.10-4 22-28 3.4-27! 30-35 4.27-49! Waarom wit per se zo moet spelen en niet anders, laat de auteur zien aan de hand van het volgende schijfspel:

1) 4.44-40? 35x44 5.50x39 8-13! (niet 5...29-33? 6.27-49 33x44 7.49x2 28-32 8.2-24 32-37 9.24-47 +) 6.27x9 29-33 7.39-34 33-38 8.9-14 28-32 9.14x37 38-43 10.37-14 43-49 =.

2) 4.44-39? 35-40! (na 4...29-33? 5.27-49! 33x44 6.50x39 8-12 7.49-38 zou wit alsnog volgens de hoofdvariant winnen!) 5.27-38 28-33! 6.39x28 40-44! 7.38x2 44-49 remise.

3) 4.27-43? 29-33 5.43-16 8-12 6.50-45 12-17! (en hier niet 6...12-18? 7.16-21 18-22 8.21-16 33-39 9.44x33 28x39 10.16-11 +) 7.45-40 33-39! 8.44x11 35x44 9.11-6 44-49 en alweer remise.

4...29-33

Wellicht had de andere afslag

die zwart op deze tweesprong kon nemen, hem net wat meer overlevingskansen geboden. Want na 4...35-40 5.44x35 29-34! kan wit het zeker nog verkeerd doen:

1) 6.49-16? 28-33! 7.16-43 34-39! 8.43x2 33-38 9.2-24 38-43 10.24-29 en dan niet 10...43-49? wegens 11.29-34! 49-32 12.34-43 32x49 13.50-44 49x40 14.35x44 +, maar gewoon 43-48 =.

Slechts het directe offer van een schijf brengt hier winst:
2) 6.35-30! 34x25 7.50-44! 25-30 (of 7...28-33 8.44-39! 33x44 9.49x2 +) 8.49-21! en dan nog:
2.1) 8...30-34 9.21x3 28-32 10.3-26! 32-38 11.26-48 +.
2.2) 8...28-33 9.21x3 30-35 10.3-25 33-38 11.25-48 +.

Langs twee verschillende wegen bereikte de witte dam hier het winnende veld 48!

5.44-39! 33x44 6.50x39 8-12 7.49-38! 35-40 8.39-34 40x29 9.38x20! Met een overbekend 2x1 eindspel. 9...28-32 10-20 32-12 18-11 3-9 18-23 12-9 20-32-37 Anders 12...23-28 13.20-42 +. 13.20-14 +.

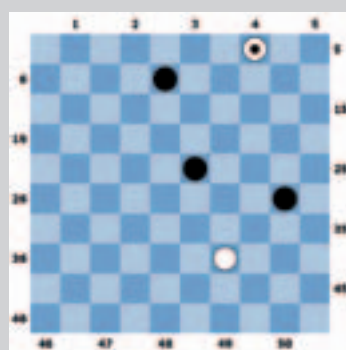
Terug naar de stand van **diagram 2** voor de bespreking van wat gerust beschouwd mag worden als de tweede hoofdvariant, inclusief al haar vertakkingen:

1.15-10 29-33 2.10-4 18-23 3.44-39! Nu zwarts voorste schijf al op veld 33 staat, werkt 3.4-27? opeens niet meer: 3...30-34! (vooral niet 3...23-28? 4.27-49! 30-35 5.44-39! 33x44 6.50x39 enz. met alsnog winst voor wit) 4.27-43 33-39! 5.44x33 23-29! 6.43x2 29x38 7.2-24 38-43 8.24-35 43-48 =.

33x44 4.50x39

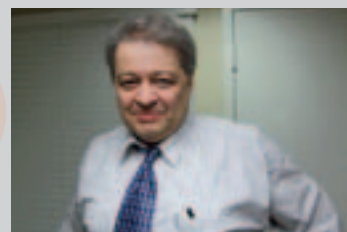
Ziezo, het basiskamp voor alle verdere verkenningen is bereikt.

Diagram 3
stand na 4.50x39

4...30-35

Behalve het vlot verliezende 4...23-

A. Moiseyev

29 (5.4-27! 29-34 6.27-49 34x43 7.49x3 +) heeft zwart hier nog het aanmerkelijk serieuzere 4...23-28. Ook dan komt wit met 5.4-27! en verder:
1) 5...8-13 6.27x9! (niet 6.27x4? 28-33! 7.39x28 30-34 =) 28-32 7.9-20 32-37 8.20-47 30-35 9.39-34 +.
2) 5...30-35 6.27-49 8-12 7.49-38! enz. met de winst van *hoofdvariant 1*.

3) 5...8-12 en nu:
3.1) 6.27-49? en dan de verrassende redding 6...28-33! 7.39x28 12-17! 8.49-43 30-35 9.43-34 17-21 10.34-45 21-26 11.45-18 26-31 12.18x36 35-40 13.28-23 40-44 14.36-22 44-49 =.

3.2) 6.27-43! (alleen zo!) 12-17 7.43-38 17-22 8.38-16 30-35 9.39-34 28-33 10.16-11 22-28 (10...22-27 11.11x39/50 27-32 12.39/50-33 32-37 13.33-47 +) 11.34-29 33x24 12.11x15/20 35-40 13.15/20-33 40-45 14.33-50 +.

Nu verder met hoofdvariant 2.

5.4-15! 23-28 6.15-47! Na 6.39-34? 35-40! (6...28-32? 7.34-30 35x24 8.15x3 +) 7.34x45 28-32 wint wit niet meer: 8.15-42 8-12 9.45-40 12-17! 10.40-34 17-21 11.34-29 21-26! enz. =.

6...28-32 Anders 6...35-40 7.39-34 40x29 8.47x2 28-32 9.2-24 32-37 10.24-47 +. Of 6...8-12 7.47-38! enz. zie hoofdvariant 1.

7.47-41 32-38 8.41-47 38-43 9.39x48 35-40 10.47-33 40-45 11.33-50 8-12 12.48-43 12-17 13.50x6 45-50 14.43-39 +.

Moiseyev heeft op knappe wijze de navolgende drie mini-eindspelen tot één geheel weten te smeden:

1. 8,25,28/44,D49 (z.a.z.)
2. 8,28,30/39,D27 (z.a.z.)
3. 8,23,35/39,D15 (z.a.z.)

Geen ervan kan op voorhand aangemerkt worden als overbekend, het eerste lijkt me zelfs origineel. En wat vond de jury? Hun eindcijfer: 81 punt (B – 87; K – 90; Z – 60). Uitmuntend, althans in de ogen van Bieliauskas en Katjoecha. Al vindt Zoebov duidelijk van niet... wordt vervolgd.

TOERNOOIEN, TRAININGEN EN WEDSTRIJDEN

Organisatoren kunnen hun informatie doorgeven

aan het bondsbureau, **026-4952309**. Actuele kalender op internet: **www.kndb.nl**

DAMHALENDER

 = jeugdevenement

Oktober 2011

- 1 Nationale Competitie ronde 2.
- 2 IJmuiden. Aevum Kozijnen/ Van der Wiele jeugdtoernooi. W. Winter (0626) 71 27 93.
- 8 NK rapid.
- 15 Nationale Competitie ronde 3.
- 17-22 Tavira (Portugal). Tavira Open 2011. T. Dijkstra +3519 6516 6314.
- 19-22 Amersfoort. 31e Open Kampioenschap van Amersfoort. M. Everloo (033) 480 84 59.
- 25-28 Lent. Plusminus 55 toernooi. J. Janssen (024) 323 75 64.
- 29 Nationale Competitie ronde 4.

November 2011

- 5 Bondsraadvergadering. Rhaan. Damdag DC Elen en Rhaan. B. Hendriks (0548) 68 15 71.
- 12 Nationale Competitie ronde 5.
- 13 IJmuiden. Aevum Kozijnen/ Van der Wiele jeugdtoernooi. W. Winter (0626) 71 27 93.

17-23 NK vrouwen.

- 26 Nationale Competitie ronde 6.

December 2011

- 3 Clubcompetitie jeugdvierdallen, alle categorieën.
- 10 Nationale Competitie ronde 7.
- 17 Wateringen. Piet Helder-mantoernooi. W. Schrader (0174) 29 42 36.
- 28 Heerhugowaard. Jubileum Oud of Nieuw Sneldamtoernooi SNA. B. de Groot (072) 574 37 31.
- 28 Dedemsvaart. 24e Vrieling Damtoernooi. G. Brink (0523) 26 69 24.
- 29 Oosterend. Eindejaars-toernooi Texel. V. Voskuil (0222) 31 32 96.
- 29 Wamel. 34e Open Sneldamkampioenschap. A. Janssen (0487) 50 14 08.

Januari 2012

- 7 Kwalificatie / HF voor NK algemeen en vrouwen.
- 7 Beilen. Rapidtoernooi Houdt Stand. J.A. van der Laan (0592) 41 30 42.
- 14 Nationale Competitie ronde 8.

- 15 IJmuiden. Aevum Kozijnen/ Van der Wiele jeugdtoernooi. W. Winter (0626) 71 27 93.

- 21 Kwalificatie / HF voor NK algemeen en vrouwen.

- 28 Nationale Competitie ronde 9.

Februari 2012

- 4 Kwalificatie / HF voor NK algemeen en vrouwen.
- 11 Nationale Competitie ronde 10.
- 12 IJmuiden. Aevum Kozijnen/ Van der Wiele jeugdtoernooi. W. Winter (0626) 71 27 93.
- 18 Kwalificatie / HF voor NK algemeen en vrouwen.
- 25 Nationale Competitie ronde 11.

Maart 2012

- 3 HF aspiranten algemeen, dag 1.
- 3 DamZ!-jeugdtoernooi.
- 3 Bondsraadvergadering.
- 10 Nationale Competitie promotie/degradatie.
- 17 HF aspiranten algemeen, dag 2.
- 17 HF pupillen meisjes.
- 17 HF welpen algemeen.

24 CTG, CAT en CVT.

- 24 Haarlem. Joop Meure Toernooi – rapid. M. Kusters (0628) 64 60 10.

- 25 NST, CJT en CPT.

April 2012

- 6-7 HF junioren algemeen.
- 6-7 HF aspiranten meisjes.
- 6-7 * HF pupillen algemeen.
- 7 De Westereen. Brugchelen-campioernooi. L. van der Veen (0511) 44 25 18.
- 14 Nationale jeugddamdag.
- 16-20 Wageningen. Open NK veteranen. H. Kleinrensink (0317) 41 18 73.
- 21 CTG, CAT en CVT.
- 22 NST, CJT en CPT.
- 30-5/5 NK junioren algemeen.
- 30-5/5 NK aspiranten meisjes.
- 30-5/5 * NK pupillen algemeen.

Mei 2012

- 5 NK welpen meisjes.
- 12 HF schooldammen BO en VO.
- 17-19 NK pupillen meisjes.
- 18-27 Jomtien (Thailand). Thailand Open 2012. A. Tjon A Ong (0346) 55 21 77.
- 19 NK welpen algemeen.
- 19 CTG, CAT en CVT.

- 19 Ter Heijde aan Zee. Vijfjaarlijkse reünie De Vriendendamkring. Bliksemsneldamtoernooi en kloksimultaan Ton Sijbrands. F. Ivens (0174) 62 12 34.

- 20 NST, CJT en CPT.
- 26 KNDB-beker ronde 1.

Juni 2012

- 2 NK schooldammen BO en VO.
- 9 KNDB-beker halve finale.
- 16 NK sneldammen alle categorieën.
- 23 KNDB-beker finale.
- 23 Bondsraadvergadering
- 30 NK sneldammen jeugdteams.

Juli 2012

- 9-14 NK junioren meisjes.
- 9-14 NK aspiranten algemeen.

Damclub Lent

Bij jij degene die onze jeugdafdeling een nieuwe impuls kan geven?

Al meer dan 70 jaar is Damclub Lent een begrip in Lent en in de damwereld. Vanuit ons eigen clubgebouw op sportpark De Vossenpels combineren we wekelijks onze sport met een stuk gezelligheid. Sportiviteit, goed spel en verenigingsgevoel gaan daarbij hand in hand. Een groot aantal van onze seniorleden komt voort uit de eigen jeugdafdeling. Om onze vereniging verder te laten groeien zijn wij op zoek naar jeugd. Om dit proces van ledenwerving en opleiding professioneel te laten verlopen zijn wij op zoek naar een:

Jeugdcoördinator (m/v)

De jeugdcoördinator is de spil tussen trainers en vrijwilligers enerzijds en de club, ouders en scholen anderzijds. Als jeugdcoördinator ben je het aanspreekpunt voor de jeugd en leid je alles in goede banen op de clubavonden.

Ben jij iemand die:

- kinderen, ouders en scholen enthousiast kan maken voor de damsport;
- goed kan communiceren, organiseren en coördineren;
- het als uitdaging ziet om contacten te leggen met ouders, kinderen en scholen met als doel het werven van nieuwe jeugdleden;
- een spin in het web kan zijn tijdens onze jeugdclubavond (vrijdagavond van 18.00 - 20.00);
- een concrete klus wil klaren en op basis van je prestaties gewaardeerd en uitstekend beloond wilt worden;
- regelmatig je vorderingen bespreekt met het bestuur;
- actief mee wilt denken over de sportieve toekomst van DC Lent.

Dan is deze uitdaging iets voor jou! Wij bieden je:

- een unieke kans om je talenten te ontwikkelen;
- samenwerking met een team enthousiaste jeugdtrainers, ondersteunende vrijwilligers en een vereniging die staat voor meer dan sport alleen;
- een passende financiële vergoeding.

Wil jij deze uitdaging aan gaan, neem dan contact op met Lianne van Ampting voorzitter van DC Lent (0481-451160, lianne@vanampting.com). Ook voor vragen en voor de volledige taakomschrijving kun je contact met haar opnemen.

Nieuwe damuitgave

Luigi Condemi – Problemi e finali – Problemen en eindspelen

door Leen de Rooij – juli 2011 – 67 pagina's – € 7,50

De problemen die Luigi Condemi op het 100-ruitenbord maakte, zijn gebundeld in een boekje. De belangrijkste Italiaanse problemist overleed in 2008. Elk probleem wordt van commentaar voorzien in het Italiaans en het Nederlands. Het materiaal werd aangeleverd door Candida Condemi,

de dochter van de Italiaanse problemist, die ook verder de vinger aan de pols hield. De Italiaanse teksten werden gecorrigeerd door Francesco Borrello, die tevens het voorwoord schreef. Met de uitgave van dit boekje wordt een poging gedaan de Italiaanse damproblematiek een stimulans te geven.

De nieuwe uitgave kan besteld worden door € 7,50 (+ € 1,84 verzendkosten in Nederland) over te maken op rekeningnummer 490922880 ten name van Leen de Rooij te Arnhem.

TURBO DAMBASE: NU SUPERVOORDELIG

Turbo Dabase + Flits
+ 410.000 partijen
samen voor slechts
€ 99,-.

Ga naar de website
www.turbodabase.com
voor meer informatie.

Alva: Den vreemden weert int Dambert hier *Deel II*

IN DEEL I WERD ALVA UITGEBREID GEPORTRETTEERD MET ZIJN GERUITE WAPEN, DAT OOK WERD AFGEBEELD OP EEN ANONIEM SCHILDERIJ. HET SCHILDERIJ, MET DE KOE, GAF SATIRISCH WEER HOE DE MACHTHEBBERS OM DE NEDERLANDEN STREDEN. EEN ZELFDE VORM VAN SPOT ZIEN WE TERUG IN HET VOLGENDE GEDICHT, WAARVAN DE BELANGHEBBENDE VERZEN BIJ ELKAAR ZIJN GEPLAATST.

VAN DEN WEERT INT SCHAEGBERT

*Ghy borghere hoort na al myn vermaen,
Ick soudt u geern ten beste raen,
Wilt den weert in(t) schaeckbert vlieden¹,
En wilter niet meer te bier gaan²,
Men sieter veel boosheyt³ gheschieden.*

*Om tappen was hy eens wel bedocht⁴,
Seer neerstich heeft hy een huys ghesocht,
Thantwerpen⁵ is hy ghecomen:
Syn dambert heeft hy mede ghebrocht,
Daer heeft hy een huys vernomen⁶.*

*Den weert int gulden Vlies ydoon⁷
Boven al de tappers voerde hy de croon
Syn bert⁸ sachmen afbreken,
Niet meer te tappen⁹ was hem verboon,
En dat dambert was daer uut ghesteken.*

*Den vreemden weert int dambert hier
Die heeft nu omme doen roepen zijn bier,
Eer dat hem began tontsueren¹⁰
Dat wil hy vercoopen hooghe en dier¹¹
Maer ten sal hem niet ghebueren¹².*

*Van den Weert int Schaeckbert,
ca.1570, In: Een nieu geuzen
liedboekken (1581)*

1. Ontwijken;
2. Bier gaan drinken;
3. Kwade zaken;
4. Was... van plan;
5. In Antwerpen;
6. Gevonden;
7. Prettige;
8. Uithangbord;
9. Het tappen;
10. Te verschalen;
11. Duur;
12. Het ... gelukken [2]

Het satirische lied staat vermeld in een van de oudste geuzenliederenboeken Een nieu geuzen lieden boeckken (1581), met als vermelding "anno 1570" [3]. Het thema van het lied is dat bekende edelen en vorsten (Alva, Willem van Oranje, Koningin Elisabeth e.a.) elkaar beconcurreren als waarden van herbergen. Hun uithangbord stemt overeen met hun wapen. We herkennen Willem van Oranje als "den weert int Gulden Vlies." Alva wordt eerst "den weert in 't schaeckbert" genoemd. Later zegt de schrijver dat zijn wapen, "Syn dambert (...), was daar uut gesteken." Het hing voor iedereen in het zicht, zoals bijvoorbeeld het uithangbord van het Damberd in Adegem prominent aan de gevel hangt (zie foto 5). Wapens waren destijds erg belangrijk. Alva werd herkend aan zijn geruite wapen. Een geruit patroon leidt gemakkelijk tot een betiteling schaakbord of dambord. En dat is wat in dit spotlied gebeurde: Alva werd "de Weert int Dambert" genoemd. Zo'n lied moet voor iedereen goed te begrijpen zijn, dus zullen herbergen in het midden van de zestiende eeuw al benoemd zijn geweest met de naam "Het Damberd" of "In het Damberd". Met de keus uit een groot aantal naamsvarianten die bij het onderzoek naar voren kwamen: "Het huis Daembart" (Brugge, 1500-1700), "Het Daemberd" (Kortrijk, 1600-1700), "Het Daemberdt" (Harelbeke 1797), "'tDaemberd" (Doornik, 1760), "Het Dampberd" (Meigem, 1774) en "Het Daambert" (Menen, 1825). Alva wordt in 1570 in het lied gebonden aan de schrijfwijze "Dambert". Voor woord-onderzoekers interessant om na te gaan hoe de klankontwikkeling van het woord dam verliep. Zo hield café "Daembart" in Brugge in de Oude Burg, met een fors uithangend dambord stand tot aan een grote restauratie eind vorige eeuw (zie foto 6). In Nederland wordt het woord 'Dambord' gebruikt. In Vlaanderen zien we vrijwel zonder uitzondering het woord 'Damberd'. Een aanwijzing dat het lied geschreven is door en voor de Zuidelijke Nederlanden.

De definiëring 'Damberd', te begrijpen als het spelbord dambord, lijkt echter minder simpel dan gedacht, want in de jaren 1973-75 volgde in de bladen Het Nieuwe Damspel [4] en Dameldorado [5] een onbesliste polemiek over een andere betekenis: Alva's wapen zou duiden op het rekenbord van Alva's rekenkammers, gezien de hoge belastingen die werden opgelegd. Niet bekend was toen, dat er 48 panden met een damnaam aanwijsbaar zouden zijn, door de eeuwen heen, waarvan een tiental specifiek met de naam "In het Damberd". In Het Damspel 2001-2003 is uitgebreid aandacht besteed aan Vlaanderen. Diverse dampanden, zoals het café "In Het Damberd" te Zwevegem werden met foto gepubliceerd (zie foto 7). De gewoonte om een pand "In het Damberd" te noemen is door de eeuwen heen in gebruik gebleven. Een serie plaatsen in chronologische volgorde als bewijs: Diest ("In Beken 't Damberd", 1713) [6], Ardooie (voor 1817) [7], Eggewaartskapelle (ca 1800-1900) [8], Adegem (voor 1908) [9], Desselgem (1900-1940) [10], Roeselare (voor 1914) [11], Bavikhove (1900-1925, zie foto 8) [12], Zwevegem (1925-2011, zie foto 7) [13], Kortrijk, (eind negentiende eeuw - jaren '60) [14], Handzame (1937) [15]. Het kan een ondersteuning geven in een verdere discussie dat de dichter weldegelijk Alva heeft beschreven als "Den vreemden weert int Dambert hier", met de betekenis dambord.

5
Café Damberd met uithangbord. Adegem. Foto: W.A. van Mourik, ca. 1990.

6
Café Daembart met uithang-bord. Brugge, Oude Burg 4, (nu kantwinkel: Irma Lace), Foto: K.W. Kruijswijk, 1982.

7
Café "In het Damberd", laat negentiende eeuws hoekpand (1875-1900). Zwevegem, Kouterstraat 28. Foto: W.A. van Mourik, 2010

8
Café "Int Damberd". Bavichove eerste kwart twintigste eeuw – 2011, Foto genomen na 1918.

Literatuur:

VIOE: = Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed

1. Kamen, H. (2005) Alva, een biografie.
2. Stoep, A. v.d. (1974) Alva's dambord. In: Het Nieuwe Damspel, nummer 5, p. 106.
3. Kruijswijk, K.W. (1966) Algemene historie en bibliografie van het damspel, p. 104.
4. Het Nieuwe Damspel: edities 1974-5, p.106; 1975-2 p. 28; 1975-4 p. 68.
5. Dameldorado: edities 1973-4 p. 148; 1974-6 p. 227; 1975-2 p. 62; 1975-4 p. 131; 1975-5 p. 187.
6. Diest : VIOE : ID 41727 ; W. Scheelen (1713). Bouwhistorische beschrijving in brochure, overgenomen uit onderzoek door Michel van der Eycken.
7. Ardoeio: VIOE : ID 25778
8. Eggewaartskapelle: VIOE : ID 16951. Dorpsheer op uiteinde van dorpskom, tevens voormalige herberg z.g. "In het Damberd", vlg. bewoners naar verdwenen gevelsteen met benaming.
9. Adegem: Postkaart, In Het Damberd, bij F. Poels Afspanning, Serie Postkaarten uitgegeven voor 1908.
10. Desselgem: Oude foto (1900-1940) "In Het Damberd" op bedrijfskaartje.
11. Roeselare: Oorkonde hangend in Au Damier, door: Geert Hoor-naert, Antoon Deweerdt, Koninklijk Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van Roeselare en Ommeland.
12. Bavikhove: VIOE : ID 25131; Foto: "Int Damberd", na 1918.
13. Zwevegem: VIOE : ID 80938; Jaak Bataille, e.a. (2009) Bier-maken en drinken in Zwevegem. Een inventaris van de brouwe-rijen cafés en eetgelegenheden binnen de grenzen van de deelgemeente Zwevegem. Culturele Heemkundige Kring van Zwevegem, p. 105.
14. Kortrijk: Hoonacker, E. (2002) Het herbergleven in Kortrijk, p. 184.
15. Handzame: VIOE: ID 91194; website 5.

Websites:

1. www.speldatabase.be
2. http://www.gemeentemuseum-delft.nl/gmd21012005/zoek_collectie.aspx?m=Prinsen-hof
3. <http://nl.wikipedia.org/wiki/Duk-dalf>
4. http://nl.wikipedia.org/wiki/Slag_bij_Jemmingen
5. http://webmail.intranet.maldegem.be/websitemaldegem/getmaldegem/1937_12_12.pdf

Familie

Heerhugowaard, zaterdag 16 juli in Winkelcentrum Middenwaard. Opa en oma moedigen hun kleindochter aan. Voor de ingang van de Etos doet deze haar best tegen simultaangever Richard Mooser (KNDB-rating 1379). Opa zit helemaal in het spel van kleindochter-lief en zal thuis nog heel wat gezellige potjes met haar spelen. Op hetzelfde overdekte winkelplein doet Erno Prosman (KNDB-rating 1558) het winkelend publiek voor de Primera versteld staan door in een blindsimultaan vijf tegenstanders met 9-1 te verslaan.

FOTO: MONIQUE OLIE